

„Aki nagypénteken a legtovább kíséri Jézust, az találkozik vele legelőször húsvétkor. A bizodalmas húsvéti hitre csak nagypéntek háttérével juthatunk.”

Égtájéoló ► 3. oldal

„Egyszer valahol így olvastam: »A lélekmentés szenvedélye nélkül miért bolyongsz e furcsa pályán?«”

Lelkészi szolgálat: hivatás vagy foglalkozás? ► 5. oldal

„Láttam, ahogy parlamenti dolgozószobájában ül Gyurcsány Ferenc és Bajnai Gordon. A dohányzóasztalon gyertya ég, mellette egyszerű fake-reszt. A fotelekben ott ülnek egy tágasabb körben Erdő Péter, Bölskei Gusztáv, Ittész János püspökök, Mészáros Kálmán és Pataki Albert egyházelnökök, valamint Csernák István szuperintendens.”

Álom ► 9. oldal

Alkalmas hely ► 4. oldal

„Az Úr érkezése” ► 7. oldal

Ünnepi interjú Marton Évával ► 8. oldal

Túllátni a torlaszokon ► 9. oldal

Nemzetiségi oldalak ► 6., 10. oldal

Húsvéti jegyzet ► 15. oldal

A fenti fotót a pécsi evangélikus gyülekezet tagja, Mosonyi Éva tojásíró népi iparművész küldte lapunknak alkotásairól. A tálba kizárólag a népi vallásosság hagyományát képviselő, keresztes motívumokkal díszített húsvéti tojások kerültek.

Épületek bizonyágtétele

Új gyülekezeti házat szenteltek Cinkotán

► A Cinkotai Evangélikus Egyházközség új gyülekezeti házat szentelte fel Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke és Győri Gábor, a Pesti Egyházmegye esperese április 4-én délután. Az istentisztelet a kerület lelkesi vezetőjének igehirdetési szolgálatával a gyülekezet templomában vette kezdetét, majd az ünneplő sokaság a parókia mellett megépült közösségi központhoz vonult, hogy hivatalosan is birtokba vehesse az épületet.

„A cinkotai gyülekezet épületeinek csodálatos bizonyágtétele: »Él az Úr, áldott az én kősziklám...«” – kezdte Zsolt 18,47 alapján elmondott igehirdetését Gáncs Péter. Ezt fejezi ki egyházunk legrégebbi műemlék temploma, amely a cinkotai régi temető szomszédságában, az ősök sírjai fölé emelkedő falaival hirdeti az élő Úr jelenlétét. Népe nem

lefelé, hanem fölfelé tartó közösség, mert Isten évszázadokon keresztül is megtartó kegyelmének részese. A szoltárosnak Istenhez fűződő személyes viszonyáról árulkodik, hogy őt saját kősziklájaként említi, mint akire tapasztalata szerint állni, építeni lehet.

Az elmúlt időszakban szemmel látható volt az építkezés Cinkotán is, ahol évek-

kel ezelőtt felépült a parókia, folyamatosan zajlanak a templom körüli karbantartási munkálatok, ma pedig az új gyülekezeti ház átadására kerül sor – folytatta az igehirdető. Egy tudóval lélegezni csak fuldoklást jelent – mondta –, mátol a cinkotai gyülekezet is két tudóval lélegezhet: temploma mellett otthonaként veheti birtokba új épületét.

A püspök a gyülekezet előtt álló lelkeszválasztással kapcsolatban megemlítette: az új pásztor szolgálatba állásával folytatódhat majd a lelki építkezés is. Köszönet Blatniczky János lelkésznek és segítőknek, hogy az ehhez szükséges minden feltétel biztosítva van.

► Folytatás a 3. oldalon

Isten munkatársai vagyunk

■ GÁNC S PÉTER

Ha Isten engedi, és élünk, a fenti bibliai motó fényében több mint másfél ezren leszünk együtt éppen öt hónap múlva, szeptember 12-én a pezsztentimrei Sportkastélyban, az első országos evangélikus presbiteri találkozón.

Vajon mit keres ez a hír éppen lapunk húsvéti, ünnepi számának első oldalán? A jogos kérdésre kérdésekkel válaszolok. Mit tett Jézus feltámadása után? Miért töltött még negyven napot földünkön? Milyen mandátumot adott mennybemenetele előtt tanítványainak?

Nem azt tette, amit mi logikusnak, szükségesnek és fontosnak tartottunk volna. Nem ünnepeztette győzelmét. Nem állt bosszút gyilkosain. Nem követelt elégtételt, „kárpótlást”. Nem kért számon hűtlen tanítványait.

Egyetlen cél mozgatta, hogy jó pásztorként összegyűjtse az övéit, és újra szolgálatba, munkába állítsa őket. Ő elvégezte az Atya által rábízott munkát, a megváltás művét. Ennek örömhírét elvinni a föld végső határáig már az apostolok, a küldöttek munkája.

Így válhatunk, éppen Krisztus feltámadása gyümölcseként, Isten munkatársaivá. Erről a csodáról himnikus szárnyalással vall levelében Péter apostol: „Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászült minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre...” (1Pt 1,3)

Tudom, kockázatos, már-már gyanús 2009 húsvétján a válság sújtotta Magyarországon élő reménységről bizonyágot tenni. De vajon azon a kétezer évvel ezelőtti első húsvéton sokkal reménytelibb volt-e a helyzet Jézus szülőföldjén? Megszállt, leigázott ország. Korrupt, kollaboráns vezetők. Egymással rivalizáló, acsarkodó politikai és vallási pártok. Szétzilált, hitelüket veszített tanítványok...

Az elsőként elhívott tanítvány, Péter is csúfos kudarcot vallott azon a sötét éjszakán. Nem csoda, hogy húsvét után visszatért régi foglalkozásához, a halászhálóhoz. Joggal gondolhatta, hogy bukásával elveszítette hitelét s ezzel együtt küldetését, „munkahelyét” a Mester mellett. Hogyan is lehetne ő újra emberek halászává, amikor még egy szolgálólány előtt sem merte vállalni Munkaadóját?!

Az igazi húsvéti meglepetés, hogy a győztes Úr mégsem akarja lecserélni vesztes csapatát. Íratlan törvény: győztes csapaton ne változtass. Ebből következően viszont örültségnek, biztos kudarcnak tűnik újra pályára küldeni a tizenegy leszerelt játékos. De a Feltámadott mégis vállalja ezt a rizikót!

Nem keres új munkatársakat, hanem a régieket szólítja meg újra, Tamástól Péteren át az emmausi tanítványokig. Nincs felvételi

teszt, gyorstalpaló átképzés, viszont megfogalmazódnak radikális, szívbe markoló kérdések: „Miért sírsz?” „Kit keresel?” „Miért rémültetek meg?” „Van ennivalótok?” „Szeretsz-e engem?” A Mester kemény diagnózist summázó mondatokkal kezdi meg a csapat gyógyítását, talpra állítását: „Ó, ti balgák! Milyen rest a szívetek...” „Ne légy hitetlen...”

Miért ez a töretlen, szinte makacs bizalom a kételkedő, jeleket követelő Tamásokban, a gyáván dezertáló Péterekben, a resignált, kiégett Kleopásokban? Jézustól idegen a naivitás, nem voltak illúziói tanítványainál kapcsolatban. Ezt támasztja alá, amit János evangéliumában olvasunk róla: „...nem volt szüksége arra, hogy bárki tanúskodjék az emberről, mert ő maga is tudta, hogy mi lakik az emberben.” (Jn 2,25) Reálisan számolt azzal, hogy mit várhat Júdástól, Pétertől és a többiektől. De ugyanakkor komolyan számolt az emberekben túli végső, igazi realitással, Isten újjáteremtő Lelkének transzformáló erejével.

Amikor azon az első húsvétestén zárt ajtókon keresztül belép a dermedt tanítványi kör centrumába, első szava a „Békesség néktek!” féleleműző, göröcsoldó köszöntése. Mindezt újjáteremtő, szimbolikus aktus követi: „Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket». Ezt mondván rájuk lehelt, és így folytatja: »Vegyetek Szentlelket!«” (Jn 20,21–22)

Ennek az „előpünkösdsnek” következő állomása a mennybemenetelek meghirdetett munkaprogram: „...erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztok Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig.” (ApCsel 1,8)

Mindez beteljesedik a feltámadást követő ötvenedik napon, pünkösdi ünnepén, amikor a Lélek vihara kisöpri rejtekhelyükről a begubózdó tanítványokat Jeruzsálem utcáira, és hatalmas erővel szólal meg az evangélium, elsőként éppen Péter ajkáról: azt a Jézust, akit ti keresztire feszítettetek, feltámasztotta az Isten, aminek mi valamennyien tanúi vagyunk... (ApCsel 2,32)

Isten munkáját mindig összefüggéseiben kell, hogy csodáljuk és hirdessük. Ahogy együtt kell látnunk és láttatnunk a Golgota véres drámáját a nyitott sír csodájával, úgy kapcsolódik össze húsvét ünnepe pünkösddel is. A Lélek mozdítja meg, kelti életre a száraz csontokat, amint Ezékiel háborzongató látomása mindezt megígéri és előrevetíti (Ez 37).

Így válhat húsvét emlékünnepből mai egzisztenciális élménnyé. Az Atya drága áron megváltott gyermekei lehetünk, akiket a Fiú újra pályára küld tanítványi csapatában, hogy a Lélek erejével, élő reménységgel tanúskodjunk Isten újjáteremtő szeretetéről. Ez Isten munkatársainak kiváltságos küldetése, joga és kötelessége. Élünk vele, élünk belőle!

„Utóirat”

Az első országos evangélikus presbiteri találkozóra (Pestszentimre, 2009. szeptember 12., szombat) lelkesi állásonként négy presbiter és a felügyelő jelentkezését várjuk. A lelkesek részvétele fakultatív. A szervezés az esperesi hivatalokon keresztül történik. Jelentkezési határidő: 2009. május 31.

Oratio œcumenica

Mi Urunk, aki a mennyekben vagy! Megszenteltetett a neved, amely minden név felett való, hogy nevedre minden térd meghajoljon, mennyieké, földieké, földalattiaké, és minden nyelv vallja, hogy *Jézus Krisztus Úr* az Atya Isten dicsőségére.

Eljött már a te országod, terjesztve fényt, igazságot, hogy minden nép meglássa dicsőséggel fényes diadalod.

Meglett a te akaratod, mert engedelmességed igent mondott az Atya akaratára. Eljött az óra, amikor a halottak hallják az Isten Fiának hangját, hogy akik meghallották, életre keljenek. Igen, Uram! Aki benned hisz, ha meghal is, él, és aki él, és hisz tebenned, soha meg nem hal.

Megadtad mindennapi kenyerünket, az örök élet beszédét, hiszen nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely az Istentől jött, mivel a mennyből szállt alá, hogy ízelelhessük és láthassuk, jó az Úr, boldog, aki benne bízunk.

Megbocsátottad vétkeinket, holott megszámlálhatatlanul sok az. Te mégis megfizetted értünk a váltságdíjat, nem arannyal, sem ezüsttel, hanem szent és drága véreddel, ártatlan szenvedéssel és halállal, hogy egészen a tied legyünk, a te országodban veled éljünk, amikor majd életre kelnek halottaidd, föltámadnak a holttestek.

Nem vittél a kísértésbe, és nem próbáltál meg bennünket erőnkön felül, hanem megtisztítottál, hogy tiszták legyünk az ige által, amelyet szóltál. Ezért többé nem a rosszasság és gonoszság kovászával, hanem a tisztaság és igazság kovásztalanságával ünnepelünk, mivel a mi húsvéti Bárányunk már megáldoztatott.

És megszabadítottál a gonosztól, amikor nehéz napok törtek reánk. Nem kell hát félve menekülnünk, se egymást legyőzni akarva versenyezni, hiszen soha nem azé, aki akarja, sem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.

Mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség, mivel neked adatott minden hatalom mennyen és földön. Tetszett ugyanis az egész Teljességnek, hogy benned lakozzék, és általa békéltessen meg Isten mindenkit önmagával – keresztfán kiontott véred által. Hisszük, valljuk és hirdetjük, hogy te velünk vagy minden napon a világ végezetéig mindörökkön örökké. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Három ellenség támad rá egyszerre. Halál, bűn és ördög. S íme, mindhárom ellensége lábánál hever. E dicső győzelmet ünnepeljük ma. Minden erőnk abban van, ha Krisztus húsvéti győzelmét csakugyan a szívünkre vesszük és rendíthetetlenül hisszük.”

➤ Luther Márton:

Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

myLuther

WWW.MYLUTHER.HU

HÚSVÉTVASÁRNAP – JN 20,1-10

Tanácstalanságból bizonyosságra

Elgondolkodtató az a bizonytalanság, amely átjárja ezt a húsvéti beszámolót. És különösképpen akkor okoz fejtörést, ha a történet mellé odateszük azt a bizonyosságot, amellyel közel kétezer esztendő óta hirdeti az egyház: az Úr feltámadt, az Úr valóban feltámadt! Vajon ezek a zavarba esett – más beszámolók szerint megrettent – tanítványok hogyan jutottak el arra a bizonyosságra, hogy Jézus valóban feltámadt? Mi a Feltámadott titka? Hogyan győzi meg a szívüket?

Az első lényeges megállapítást már meg is tettük ezzel a kérdésfeltevéssel. Tudniillik azt, hogy senki nem ébreszthet saját magában hitet. Ez a húsvéti történet mindenekelőtt arra tanít bennünket, hogy hitünk dolgában ki vagyunk szolgáltatva Istennek. Nem a világnak, nem a hitetleneknek, nem a Krisztus ellenségeinek, nem is csak önmagunknak – hanem Istennek! Tőlünk legfeljebb csak arra telik, hogy utánajárjunk dolgoknak, megkérdezzük a szem- és fültanúkat, akik látták az üres sírt. De ebből még nem lesz hit.

A második felismerés, amelyre Isten el akar vezetni bennünket, az, hogy mi egymásnak sem tudunk hitet adni. Beszámolóinkkal segíteni tudunk egymásnak, de hitet adni nem tudunk. Mert valóban Isten cselekszik, amikor hit ébred az emberek szívében. Ő győz meg arról, hogy igazat mond. Figyelmünket a nagy összefüggésekre irányítja. Az apostoli tanúságtételben ezért hangzik mindig egyszerre: az a Jézus Krisztus támadt fel, aki meghalt bűneinkért. Ő jelent meg élő Úrként előtt-

tünk, aki Isten Bárányaként magára vette bűneinket, és engedelmes volt a kereszten elszenvedett haláláig. A feltámadott Jézus Krisztus nevét dicsérni Istennek tetsző módon nem lehet úgy, hogy a keresztről elfeledkezünk.

Három ember jelenik meg a történetben. Elsőként a magdalai Mária, akit züllött élete hét ördögétől Jézus megszabadított, és meggyőzte őt, hogy számára is van bűnbocsánat, és az utcasarok helyett az Isten országában lesz helye. Aztán ott van Péter, a tanítványok vezetője, a heves vérmérsékletű, a fogadkozó, aki most is nagyon igyekszik, hogy idejében érjen oda a tett színhelyére. És ott van János is, aki a tanítványok közül egyedülként volt ott a kereszt alatt. És aki utolsóként áll a kereszt alatt, az elsőként sejt meg valamit abból, ami húsvétkor történt. Igen, így is igaz: az utolsókból lesznek elsők... De még ő sem értette egészen az Írást. Még nem értette egészen az összefüggéseket, de később majd megérti.

A derengő érzések, a sejtések, a hangulatok, a meginduló vágyak a szív mélyén akkor lesznek bizonyossággá, ha Isten igéjét, az Írást használja szívünk meggyőzésére a feltámadott Jézus. Vagyis az Írások, azaz a Szentírás, az Isten igéje üzenetével vezeti Isten húsvéti hitre ma is bizonytalankodó szívünket. Ezért hívogadjuk kortársainkat is az ige köré: a húsvéti hit az ige hallgatása által születik. Mert az örök Ige, aki karácsony szent éjszakáján testté lett, az élő Úr Jézus Krisztus minden alkalommal hajlandó vállalni, hogy újra igévé legyen, és megérkezzen a szí-

vünkbe, hogy bizonytalan sejtések, aggodalmaskodások, félelmek, emberi reménytelenségek helyett biztos legyen a vallomás: az Úr feltámadt, az Úr valóban feltámadt! Aki húsvéti hitre vágyik, hallgassa szorgalmasan Isten igéjét.

S a harmadik nagyon lényeges üzenete ennek az igének, hogy az embernek nem kell szégyellnie vívódásait. A tanítványok sem tagadják le kételkedésüket, húsvét hajnali tanácstalanságukat, félelmüket. Bevallják, hogy tele voltak kétséggel, de meggyőzte őket a Feltámadott.

A húsvéti hitre valóban mindig kételkedések, bizonytalanságok után jut el az ember. Nekünk sem kell szégyellni, hogy a szívünk vívódik, hogy időnként kétségeink vannak. Egymást is becsapjuk, és nem tudunk segíteni egymásnak, ha azt állítjuk, hogy mi mindig sziklaszilárdan, erős várként állunk a hitetlen világ pusztaságában. A tanítványokban mindig volt annyi alázat, hogy ne a maguk hitét, hanem a hit Fejedelmét dicsérjék. Nem önmagukat, hanem mindig a feltámadott Jézust hirdették. És magukról mindig bevallják, hogy állhatatlanok, tétovák és bizonytalanok voltak – de győzött bennük Jézus Krisztus, mert ő valóban él, valóban feltámadt.

Nekünk sem kell magunkból glóriás szenteket csinálni. Hiszen nemcsak az Úristen mindenén áthatoló tekintete lát át lelkünk spanyolfalán, de körülöttünk élő embertársaink is láthatják, hányadán is állunk. Sokszor önmagunk hírnevének féltése tart vissza bennünket az őszinte vallomás kimondásától. Pedig a feltámadott Úr

ma is munkálkodik hatalmáról éppen az tanúskodik húsvéti hittel, aki így tud vallani hitének születéséről: *Légy áldva, Jézusom, mert győztél bennem!* (EÉ 374,4) Ha van valami feltétele a húsvéti hit születésének, akkor éppen az, hogy ki merjük mondani ezt a mondatot.

Igen, nagy merészség és nagy bátorság kell hozzá, hogy végül is elfogadjuk, hogy ő az, aki meggyőz, ő az, aki legyőz, és ő az, aki felemel bennünket. Nem mi magunk. És ezért egyedül neki tartozunk hálaadással.

Az evangélium húsvéti híradásának nyílt vallomása felszabadít bennünket is az Isten és emberek előtti őszinteségre. És reménységet is ad. Mert aki egykor meggyőzte bizonytalankodó, kételkedő tanítványait, velünk is csodát tehet. Hogy ne csak az apostoloktól kölcsönzött tétel, hanem szívünkbelől jövő személyes vallomás lehessen az ősi tanúságtétel: Jézus Krisztus meghalt bűneinkért, és feltámadott megigazulásunkra. Ez így igaz. Ámen.

■ ITTÉS JÁNOS

Imádkozzunk! Feltámadott Urunk, Jézus Krisztus, aki egykor kételkedésből hitre, bizonytalanságból beléd vetett bizalomra vezett tanítványaidat, tégy velünk is csodát. Győzd meg a mi szívünket is igéd igazságával, Szentlelked erejével. Add, hogy hinni tudjunk tebenned, aki halállal legyőzted a halál és a bűn hatalmát, feltámadásoddal pedig kinyilatkoztattad az örök életet. Tied a dicséret, dicsőség és hálaadás most és mindörökké! Amen.

HÚSVÉTHÉTFŐ – JN 11,17-32

A hit teremője

A kisfiú sírt. Ott ült a játszótér padján, és vigasztalhatatlanul sírt. Elvesztett a labdája. Pedig az a labda volt a legjobb az összes közül, amelyet hoztak a térre. Azért a labdáért fogadták be őt a csapatba. Azért a labdáért játszhatott ő is a többiekkel. De elveszett.

Mit elveszett? Ő vesztette el. Nem magától tűnt el. A kisfiú vesztette el. Nem tudja, hogyan, hiszen minden ugyanúgy ment ma is, mint mindig. Lement a térre, jöttek a fiúk, játszottak, a meccs közben elment inni a kúthoz, néha kirúgták a labdát a közeli kiserdőbe vagy az árokba. Ma is, mint mindig, ő előbb elfáradt, mint a nagyok, és leült pihenni, nézte őket, vagy az eget bámulta. De ma eltűnt a labda. Nem figyelt eléggé oda. Hagyta, hogy elveszzen. Egyszer csak azt vette észre, nincs meg. A nagyok ott fociztak a téren, amikor feltűnt: hiszen ez nem az ő labdája. Neki nincs már labdája. A többiek tovább játszottak vidáman, lelkesen, a kisfiú pedig sírt a padon egyedül, elkeseredetten.

Jézus feltámadott! – hangzott a húsvéti örömhír. Az élet győzött a halálon. Zengtük mi is az éneket a gyülekezettel. Nem megszokásból, hanem mert magával sodort az uj-

jongás. Milyen szép is a föld alól kibúvó friss virág, és milyen sokatmondó, titkot feltáró esemény, amikor a kicsibe feltöri a tojás mézskőbarlangjának falát, és életre kel! Jézus feltámadott! A halál felett is úr ő. Ő a feltámadás és az élet. Milyen erővel fejezte ki ezt Jézus, amikor feltámasztotta Lázárt, pedig az már négy napja a sírban feküdt!

Odament a kisfiúhoz egy asszony. „Kisfiú, miért sírsz? Elvesztett a labdád. Nincs meg. De nem olyan nagy baj ez! Nézd, mások is élnek labda nélkül! Majd keresel valami más játékot! Igaz, labda nélkül nem állhatsz többé a csapatba, de találj majd más csapatot! Nézd, kisfiú, vannak a labdánál sokkal menőbb játékok is!” De a kisfiú tovább zokogott.

Jézus feltámadott! Feltámadása mindent megváltoztat. Már nincsen semmi félelem. Aki hisz Jézusban, ha meghal is, él. Ebben az örömben él az egyház, a hívők közössége. Ez a reménység erősíti meg Isten népét a szeretetben, a hűségben. Ez ad alázatot terhei hordozására, ez teszi szelíddé akkor is, amikor igazságtalan támadás éri. Jézus feltámadása legyőzött minden inséget. Nem a külső nyomorúságot, hanem a belsőt. Hi-

HÚSVÉTHÉTFŐ IGÉJE

szen ha életünk túlnó e földi léten, minden átértékelődik, és nagygyá lesz, ami amúgy nem tűnik kifizetődónak: a jóra törekvés, a becsület és az irgalom.

Odament a kisfiúhoz egy férfi. „Miért sírsz, kisfiú? Nézd, a te labdád eltűnt. De ott van egy másik labda, amivel a nagyok játszanak. S bár a te labdád nincs meg, te továbbra is a csapathoz tartozol. Bármikor ismét beállhatsz közéjük a labdád nélkül is.” De a kisfiú tovább zokogott.

Jézus feltámadott! Mennék én is elébe, mint Márta vagy Mária. Mennék én is elébe, hogy elpanaszoljam mindazt, ami fáj, ami miatt reménytelennek érzem a jövőt. Mennék én is elébe, de nem mozdul a térdem, nem visz a lábam. Ennyit ér az akarat! Hallom, hogy a Mester itt van, és hív engem. Ott van, ahol előbb testvérem találkozott vele. Ott van az ige-hirdetésben, a keresztségben, az úrvacsorában. Ott van Jézus a bűnbocsánat megdöbbentő igéjében, a test-

vérek egymást vigasztaló szavában. Hallom, hogy a Feltámadott itt van, és hív engem, hogy bennem is megteremtse a feltámadás boldog bizonyosságát. Hallom, hogy a Feltámadott itt van, és hív, hogy hitet teremtesen bennem.

Odament a kisfiúhoz valaki. Kezében egy labda. Vadonatúj, jónál is jobb. „Kisfiú, a labdád elveszett. Te megijedtél, mert labda nélkül nem lehet játszani. Nézd, itt a labdád. Tudom, nem ez volt a tiéd. Ez teljesen új. Egészen más, mint a régi. De mégis ez a tiéd. Neked adom, hogy beállhass a csapatomba.” A kisfiú boldogan szorította magához a labdát, és lelkesen szaladt játszani.

■ BENCZE ANDRÁS

Imádkozzunk! Mesterem! Jól tudod, hogy annyi napjétek van életemben, amikor elvesz a hitem. Szeretném visszaszerezni, de nem tudom. Várom, hogy visszaadd a régit, de te helyette mindig új hittel ajándékozol meg. Köszönöm, hogy megannyi húsvétot is adtál, bennem és egész egyházadban új hitet teremtetél. Add, hogy tőled kapott hitemmel boldogan álljak szolgálatodba! Amen.

ÉNEKKINCSTÁR

Eged Isten diczerünc,

► Az **ÉnekKincsTár** rovat 2008 húsvétján indult. Egy éven keresztül az istentisztelet központi énekéről, egy-egy ünnep graduálékáról olvashattak ezen a helyen. Hatvan cikk után mai irásunk zárja a sorozatot.

Az első ének, amelyet ebben a rovatban elemeztünk, Luther húsvéti dicsérete, a – *Krisztus feltámadt* (EÉ 213) alapján készült – *Jézus, Megváltónk sírba szállt* (EÉ 215) volt. A sorozat méltó befejezéséért a húsvéti istentisztelet másik központi énekét, a reformáció korának kiemelkedő kompozícióját vesszük szemügyre: *Dicsőség néked, Istenünk!* (EÉ 216). A *Liturgikus könyv* heti éneknek is ajánlja ezt húsvét nyolcadán.

Az ének szövegét *Michael Weisse* (1488–1534), a Cseh Testvérek lelkésze írta, aki 1531-ben jelentette meg nagy jelentőségű német nyelvű énekeskönyvét. A *Gelobt sei Gott im höchsten Thron* (EG 103) itt olyan dallammal jelent meg, amely már a 15. század elején ismert volt, huszita közvetítéssel került a cseh nyelvű énekeskönyvekbe, és *Erstanden ist der heilig Christ* szöveggel ma is használatos (EG 105).

Dicsőség néked...!

Az ének 1609-ben került be evangélikus énekeskönyvbe, de nem ezzel a dallammal, hanem *Melchior Vulpius* (1570–1615) weimari kántor kompozíciójával; Vulpius nem csupán a dallamot szerezte, hanem a négyzólamú korálletét is. (Ez a felolgozás a *Karénekönyv* I. kötetének 88. darabja.)

A vers mintája a *Surrexit Christus hodie* középkori kanció, melyet Weifse jelentősen kibővít. Költeménye húsz versszakos, három részre oszlik. Az első két strofa istendicséret, az utolsó három imádság Krisztushoz. A középső tizenöt versszak a húsvéti történetet – a temetést, a feltámadást, az asszonyok találkozását az angyallal, az asszonyok és a tanítványok reagálását – bontja ki a négy evangélium, de főleg Mt 28,1–6 alapján. Az énekeskönyvünkben – *Türmezei Erzsébet* fordításában – megjelenő hat strofa is világosan mutatja ezt a hármas tagolást (1-3-2). Ez a verzió a feltámadás hirdetésére, az angyal által elmondott örömhíre összpontosít.

Vulpius dallama és harmonizációja nagyban hozzájárul az ének kedveltségéhez. A lendületes hármas lüktetés már a háromsoros strofában is megjelenik, de a pontozott ritmusokat tartalmazó Halleluja refrénre még inkább kiteljesedik. Egyértelmű,

hogy a dallam a 17–18. század fordulóján divatos itáliai balletto karakterisztikáját követi. A reneszánsz modalitással szemben világos dúr hangnem, egyszerű harmóniak: mind e műfaj jellemzői. A főleg skálamenekekben álló dallam C-dúrban kezdődik, és a második sor G-dúr zárata után ide is érkezik vissza. A halleluja – amely megfelel a balletto fa-la-la-la refrénjének – ugyanezeket a főhangokat (c – g – c) járja végig. Íme egy tánc a kor legmodernebb eszközeivel a Feltámadott dicsőítésére!

Segítsen hozzá bennünket a húsvéti, egész valónkat átjáró öröm megéléséhez a közös éneklés: „Dicsőség néked, Istenünk! / Fiaddal együtt dicsérünk. / Eleget ő tett miértünk. / Halleluja! // Harmadnap, húsvét hajnalán / A kő még sírján sötétlett, / De ő mint élő kilépett. / Halleluja! // Az angyal szólt: Ne féljete! / Szívetek Jézushoz vágyik. / Üres a sírja, nincs már itt! / Halleluja!... /

Az *ÉnekKincsTár* olvasóinak figyelmét, a rovat cikkíróinak – *Abaffy Nóra, Barta-Gombos Arikán, Bence Gábor, Fekete Anikó, Finta Gergely, Hafenschér Károly, H. Hubert Gabriella, Johann Gyula, Wagner Szilárd, W. Kinczler Zsuzsanna* – munkáját köszöni a rovatvezető:

■ ECSEDI ZSUZSA

Épületek bizonyágtétele

► Folytatás az 1. oldalról

Legyen az új gyülekezeti központ a találkozások háza, amely jó eséllyel lennhet arra, hogy az *Útmutató* zsol-tárigéje mellett olvasható újszövetségi ígevers is valósággá váljon: „*Isten Krisztussal együtt életre keltett...*” (Kol 2,13), „Isten áldja meg ezt a gyü-

leketet is étellel, Lélekkel és örömmel, hogy a különböző válságok közepette is megtapasztalhatta: az Úr az utolsó szó” – zárult a püspök ígéhirdetése.

hogy ennek nyomán mihamarabb megszülessen szívünkben a hálaadás” – e szavakkal fejezte be köszönetnyilvánítását Blatniczky János.

Az együttléten köszöntőt mondott Győri Gábor esperes és *Radosné Lengyel Anna*, a Déli Egyházkerület felügyelője. *Szeverényi János* országos missziói lelkész üdvözlését távol-

FOTO: SZEMAN RICHARD

leketet is étellel, Lélekkel és örömmel, hogy a különböző válságok közepette is megtapasztalhatta: az Úr az utolsó szó” – zárult a püspök ígéhirdetése.

Az új épület kulcsainak átadása és a kapunyitás után a zsúfolásig megtelt nagyteremben *Kriszán Zoltán* gyülekezeti felügyelő köszöntötte a megjelenteket, majd a gyülekezet lelkésze ismertette az építkezés részleteit. „A ház még nincs egészen készen, de immár használható állapotba került” – mondta. „Köszönöm az Úristennek, hogy ez az építkezés úgy összekovácsolta a gyülekezetet, ahogyan más eszközökkel nem ment volna. Hiszem, hogy minden esetben meglesz Isten áldása. Kívánom,

léteben *Hulej Enikő* lelkész olvasta fel, a presbitériumból pedig *Jerabek Zsuzsa* osztotta meg gondolatait a jelenlévőkkel. Az alsómcicsinyei (Dolná Mičina) – innen érkeztek Cinkotára az első, szlovák ajkú evangélikusok a kapunyitás után a zsúfolásig megtelt nagyteremben *Kriszán Zoltán* gyülekezeti felügyelő köszöntötte a megjelenteket, majd a gyülekezet lelkésze ismertette az építkezés részleteit. „A ház még nincs egészen készen, de immár használható állapotba került” – mondta. „Köszönöm az Úristennek, hogy ez az építkezés úgy összekovácsolta a gyülekezetet, ahogyan más eszközökkel nem ment volna. Hiszem, hogy minden esetben meglesz Isten áldása. Kívánom,

A hálaadó ünnep szeretetvendégséggel zárult.

■ S. A.

Cantate – új sorozatunk elé. A *Cantate* rovatcímével 2006. április 23. és 2007. május 20. között már találkozhattak Olvasóink. Most, az *ÉnekKincsTár* rovat búcsúja után ehhez a névhez térünk vissza, a célkitűzésünk is azonos. Akkor ezt írtuk: „Találkozhatnak olyan cikkekkel, amelyek énekeskönyvünket veszik szemügyre: bemutatják a kötet felépítését, szerkezetét. Lesznek olyan írások, amelyek egy-egy történelmi korszak vagy ünnep fontos énekeit veszik sorra, hozzák közelebb hozzánk.” A változás abban áll, hogy most nem az *Evangélikus énekeskönyv*, hanem annak tavaly megjelent kiegészítő köteté, a *Gyülekezeti liturgikus könyv* értékeire koncentrálnak. Ismerve a lelkészek, kántorok és gyülekezeti tagok elfoglaltságát, leterheltségét, tudjuk: keveseknek van energiájuk arra, hogy maguktól kezükbe vegyenek egy új gyűjteményt, és segítség nélkül eligazodjanak benne. Ehhez az ismerkedéshez szeretnénk segítséget nyújtani az elkövetkező hetekben, mert a rovat címe továbbra is aktuális: *Cantate Domino canticum novum – Énekeljete az Úrnak új éneket!* (Zsolt 149) – E. Zs.

A hét első napján, amikor még sötét volt...

Az *Égtájoló* olvasói megszokhatták, hogy ebben a rovatban igyekszünk aktualitásokkal foglalkozni, és általában nem kerüljük meg korunk közéleti kérdéseit sem. Az elmúlt hetekben valósággal forrongott a hazai politika, hiszen lemondott a miniszterelnök, háttéralkukat kötöttek pártok, rémisztő hírek érkeznek megszorító intézkedésekről, folyik az új miniszterek kijelölése.

Bevallom, erős volt bennem a kísértés, hogy kommentárt fűzzek az eseményekhez. Aztán mégis úgy gondoltam, hogy ezek a mégoly jelentős hírek eltörpülnek a hét igazi aktualitása, a húsvéti szenzáció mellett. Ezért hát valamely pártelnök, kormányfő vagy frakcióvezető helyett három másik emberről írok. Olyanokról, akik ugyan nem szerepelnek éjjel és nappal a híradásokban, mégis kétezer éve oda kell rájuk figyelni.

A címet *Rónay György* megindítóan szép verséből kölcsönöztem, amely gyakran elhangzik húsvéthajnali istentiszteleteken. Rónay Jn 20,1-re utal, ahol szó szerint ezt olvassuk: „*A hét első napján, korán reggel, amikor még sötét volt, a magdalai Mária odament a sírhoz, és látta, hogy a kő el van véve a sírbolt elől. Elfutott tehát, elment Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett...*” Péter és a szeretett tanítvány, immár megelőzve Máriát, valósággal loholt a sírhoz. Sajátos ver-

senyfutás ez. Három ember rohanásától dübög a föld. Három ember zihálása töri meg a tavaszi csendet.

Húsvét dinamizmusát fejezi ki ez a kép: valamennyien lendületben vannak, minden csupa mozgás. Csak úgy peregnék a filmkockák, és közben az események dramaturgiája váratlan fordulatokat vesz.

Mindez éppen ellentéte annak, amit nagypénteken átéltünk, hiszen ott egyetlen, kimerevített állóképet láttunk. Ott semmi nem mozgott, csakis a konokul álló keresztfák uralták a teret. Nagypéntek: „lezárt ügy” volt az örök részéről, Pilátus részéről, Júdás észéről, a család részéről.

Húsvét ezzel szemben csupa fordulat, váratlan meglepetés, új nyitás. Bizonyítékául annak, hogy a halál Isten számára soha nem „lezárt ügy”! Ezért aztán a sír sem maradhatott lezárva. A kő el volt hengerítve! Itt kezdődhetett aztán ez a bizarr hajnali versenyfutás – Jézusé!

Hárman voltak: egy asszony, egy idősebb és egy fiatalabb tanítvány. Ők számomra háromféle húsvéti magatartás megtestesítői.

„*Mária pedig a sírbolton kívül állt és sírt.*” (Jn 20,11)

A gyász természetes emberi érzés. Szükség is van könnyekre. Nagy áldás, hogy az ember bizonyos helyzetekben sírni tud. Adódhat azonban olyan is, hogy valaki leginkább önmagát síratja. Könnyfűgönyén ezért nagyon

ÉGTÁJÓLO

nehezen hatol át a hajnali fény sugar. Mária kívül állt és sírt: félelme kioltotta reménységét is, nem volt ereje a további utánajáráshoz és nyomozáshoz. Nem hite volt, csak hiedelme: „...*elvittek az én Uramat, és nem tudom, hova tették!*” (Jn 20,13) Elfogadja a sírrablás látszólag kézenfekvő magyarázatát, s hiányzik belőle a fantázia merészsége. Ő kívül állt és sírt.

De ne törjünk pálcát Mária felett! Hiszen a feltámadás hitére magától nem juthat senki. Ahhoz majd Jézus segíti el Máriát is, amikor hozzá lép a hajnali kertben, és nevé szólítja őt. Ott, az élő Jézussal találkozáskor, az ő szavát hallva lesz csak húsvéti Mária. Abban a percben nemcsak könnyei száradnak fel, hanem kívülállása is megszűnik. Ilyen magdalai Máriák lehetünk mi is, ha meghalljuk Jézus szavát, az ő ma is hirdetett ígétjét.

A második lehetséges húsvéti magatartás Péter bizonytalan rácsodálkozása (Jn 20,6).

Ő nem sír, hanem lázasan kutat. Nem áll kívül, ellenkezőleg, rohan a

sírhoz. Zihálva fűjtat. A fiatalabb és fürgébb lábú János – a szeretett tanítvány – ugyan előbb ér oda, mégis Péter mászik be elsőnek az üregbe. Mert ő mindig az élen akar járni. Ott, az üres sírt látva azonban elfogy a tudománya. Tágra nyílt szemmel csak néz, szemlél, csodálkozik.

A görög szöveg a *teórein* igét használja itt Péter szemlélődő csodálkozására, amelyből a mi *teória* szavunk is származik. Péter az a tanítvány, aki elméleteteket gyárt, aki – Máriához hasonlóan – emberi magyarázatokat keres. De az ő fantáziája is szűknek bizonyul. Hiszen lehet-e akár a halál, akár az életet csak biológiailag szemlélni? Tudományunkkal és elméletünkkel csödbbe jutunk. Növekedhetünk ismeretben, lehet sokak által megcsodált lexikális tudásunk – ha nincs meg bennünk a gyermeki hit rácsodálkozása, ugyancsak kívülálló maradunk.

A harmadik modellt a szeretett tanítvány testesíti meg: ő „látott és hitt” (Jn 20,8).

Miért jutott el éppen ő a bizodalmas hitre? Talán azért, mert ő nem állt kívül, mint a magdalai Mária, nem is akart elméleteteket, teóriákat gyártani, mint Péter, hanem teljesen átadta magát Istennek. De miért lehetett éppen ő képes erre az önátadásra? Alighanem azért, mert ő volt Mesterrel a keresztes alatt is. Mária már akkor is kívül állt, Péter ott éppen a ta-

gadás teóriáját fogalmazta meg, János azonban – Máriával, Jézus édesanyjával együtt – ott állt a golgotai kereszt tövében. Jézussal volt, szinte az utolsó pillanatig. S aki együtt van Jézussal a halálban, az lehet vele egygá a feltámadásban is.

Aki nagypénteken a legtovább kíséri Jézust, az találkozik vele legelőször húsvétkor. A bizodalmas húsvéti hitre csak nagypéntek háttérével juthatunk. Csak az értékeli igazán az életet, akit már megérintett a halál szele.

Bőjtnek s különösen a nagyhétnek dramaturgiája van tehát. Minden napnak, minden ünnepnek megvan a maga jelentősége.

Ne maradjunk kívülálló, mint magdalai Mária. Ne akarjunk saját elméleteinkkel mindent megmagyarázni, mint Péter. Hanem járjuk végig a szeretett tanítvánnyal a Golgotától az üres sírhoz vezető utat, hogy mi is „lássunk és higgyünk”. Csak így lehet boldog húsvétunk.

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

Alkalmas hely

Felújított gyülekezeti központ és lelkesi hivatal a Faszorban

▶ „A valódi emberség jele a szépség iránti érzékenység” – idézte a walesi protestáns közösségek egyikének *Jonathan Edwards* nyomán megfogalmazott hitvallási cikkelyét *Aradi György* helyi lelkes a Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség felújított gyülekezeti központjának és lelkesi hivatalának szentelésén. Az április 4-én megtartott ünnepen a szentelési szolgálatot *Győri Gábor*, a Pesti Egyházmegye eszperese végezte, Isten ígését pedig *Gáncs Péter*, a Déli Egyházkerület püspöke hirdette.

Mt 26,20 alapján elmondott igehirdetésében Gáncs Péter hangsúlyozta: Jézus igényli és megteremti a közösséget tanítványával, ezért gondoskodik számukra erre alkalmas helyről is. A vele való találkozásnak ugyanakkor egyaránt része a szent és a profán közösség megélése, ezekhez pedig Jézus korához hasonlóan ma is megfelelő helyszínre van szükség.

át, hogy Isten is letelepedik melénk, így lehetünk az ő gyermekei és egymás testvérei” – zárta gondolatait a püspök.

Az ünnepen az egyházközség énekkarának (*Fafők, Faszori Fiatal Öregdiákok Kórusa*) zenei szolgálatát hallgathatták meg az egybegyűltek, köszöntőt mondott Győri Gábor eszperese és *Gergely József*, Erzsébetváros alpolgármestere. Az egyházi és

Gyülekezeti körben Gáncs Péter püspök

A faszori gazdagon megáldott közösség, hiszen templomában – melyet a főváros ékszerdobozaként is emlegetnek – a színek és arányok valódi szépséget alkotó együttese minden belépő számára alkalmas környezete lehet az Istennel való találkozásnak. Találjon itt otthonra mindenki olyan módon, hogy közben átéli az Istennel való közösség áldásait – mondta Gáncs Péter –, és említett tette a megújult lelkesi hivatalról is, hiszen nem mindegy, mit talál, aki ide belép, és keresi az egyház segítségét és szolgálatát. „Ide jó bejönni, letelepedni és megtapasztalni a találkozás örömeit. Használjuk hát, és éljük

önkormányzati forrásokból, illetve gyülekezeti tagok, cégek és alapítványok (*Zalakerámia, Tracon, Edgar Groz Alapítvány*) felajánlásaiból megújult gyülekezeti központ oltárfalát az ünnep alkalmából *Polgár Rózsa* Kossuth-díjas textilművész alkotása, a terem hátsó falát pedig *Róth Miksa* műhelyéből való két ólomüvegterv díszítette.

A szentelési ünnep szeretetvendégséggel folytatódott, melyet délután négy órától művészi est követett *Udvaros Béla* rendező és *Zs. Szabó Mária* hegedűművész közreműködésével.

■ S. A.

Böjti beszélgetés

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány március 31-én a Pilinszky János irodalmi kávéházban tartotta újabb rendezvényét. *Fabiny Tamás* evangélikus püspök *Szvorák Katalin* énekessel disputált a böjtről. (A rendezvényen részt vevők megtekinthették *Vinczellér Imre* festőművész *A tékozló fiúk hazatérése* című festményének fotóját és a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség oltárterítójét.) Az estet *Galambos Ádám* alapítványi elnök (*képünk jobb szélén*) moderálta.

■ KONDELLA MIHÁLY felvétele

„Adni jó!”

Jótekonysági gálaest Angyalfával

▶ **Szabadságot a gyermekeknek címmel jótekonysági gálaestet rendez az Angyalfá Alapítvány április 17-én este 7 órakor az Uránia Nemzeti Filmszínházban. Neves fellépőgárda sorakozott fel a nemes cél érdekében: a Fonó zenekar, Szalóki Ági, Berecz András és Novák Péter, az est műsorvezetője. A rendezvény védnökei Jelenits István és Rudolf Péter. A tavalyi gálaest eredményéről, illetve az alapítvány elmúlt egy évről kérdezem először Kadlecsek Zoltán evangélikus teológust, az alapítvány ügyvezető elnökét.**

– *Tavaly ott hagytuk abba, hogy nyári táborozásra, illetve egy kis házra gyűjtenek. Közelebb kerültek-e a céljukhoz?*

– Alapítványunk fogva tartott szülők gyermekeinek segítésére, nyári táboroztatására jött létre. Telt házas volt a tavalyi gálaest, és bár a jegyekből származó bevétel elmaradt a várakozástól, az év során az egyszázalékos személyijövedelemadó-felajánlásokból a korábbi többszörösét kaptuk. Ez visszajelzés volt arról, hogy egyre többen megismerték és támogatják a munkánkat. Jó kapcsolatokra tettünk szert a fellépő művészekkel is. Összességében pozitívan zártuk az elmúlt évet, és bizakodással tekintek az idei gálaest elé. A kis ház megvásárlásának szándéka megvan, de az oda vezető út még hosszú. Idén is táborozásra gyűjtünk – ennek költsége mintegy hat-hétszázézer forint, ez a közelebbi cél, a távolabbi pedig egy telek vásárlása és ház építése.

– *Itt ül körülünkben Agócs Gergely népzeneész, népzene kutató, a Fonó zenekar vezetője. Önök az egyedüliek, akik már tavaly is műsort adtak az esten. Hogyan fogadták a felkérést?*

– Pozitívan. Miután megismerkedtünk az alapítvány tevékenységével, meggyőződünk róla, hogy nemes cél érdekében munkálkodnak. Nagyon szép vállalkozásnak tartjuk, hogy ezeknek a gyerekeknek a sorsán kívánunk könnyíteni, így hát nem is volt kérdés, hogy támogassuk-e őket, s nagy szeretettel tettünk és teszünk idén is eleget a felkérésnek.

– *Bizonyára sokan megkeresik Önöket – talán nem is tudnak minden jó szándékú kérésre ígent mondani... Ezek szerint tavaly jól érezték magukat a koncerten...*

– Valóban, nagyon jó hangulatú este volt! Viszont tulajdonképpen nem sok ilyen megkeresés érkezik. Én úgy látom, Magyarországon a civil szféra még mindig elég gyenge, a lehetőségekhez képest sokkal kevesebb jótekonysági hangversenyt tartanak. Mi megpróbálunk minden jó cél mögé felsorakozni, és igyekszünk nyújtani azt, amit tudunk, ugyanazzal a szeretettel és szakmai igényességgel, amit az egyéb fellépéseinken is követünk.

– *Önt személyesen is megérinti ezeknek a gyermekeknek a sorsa?*

– Néprajzkutatóként a Kárpát-medence lakosságát teljesen másfajta optikán keresztül látom, mint az emberek nagy része, hiszen legtöbbször a kapcsolatrendszerük a saját társadalmi „lépcsőfokukon” élnek meg elsősorban. A pásztor a pásztorral, a miniszter a miniszterrel, a bányász a bányással, a bankvezér a bankvezérrel barátkozik. Mi, néprajzkutatók abban a különleges helyzetben vagyunk, hogy pásztorokkal, cigányosok lakóival, miniszterekkel, bányá-

szokkal, vagyis a legkülönbözőbb emberekkel kerülünk kapcsolatba. Sokkal szélesebb keresztmetszetet kapok magam is a társadalom életéről.

Sokszor azt a tapasztalatot kell leszütnöm, hogy a döntéshozó hatalmasságok nem látják ilyen áttekinthetesen az ország helyzetét... Nincsen ilyen kapcsolatrendszerük, mert ha lenne, valószínűleg sokkal jobban át tudnák érezni a szegénységben élők sorsát, és ez megérintené őket. Így valószínűleg törekednének rá, hogy az ilyen élethelyzetbe került gyerekeknek a sorsán javítsanak.

Bizony én is gyakran találkozom olyan gyerekekkel, akiknek valamilyen vagy mindkét szülőjük fogvatartott, a nagymama neveli őket, így teljesen át tudom érezni a sorsukat. A zenekarunk is szervezett már egy súlyosan mozgáskorlátozott, gömöri kis faluban élő kislány javára gyűjtést, akinek minden vágya egy számítógép volt. Nagyon értelmes, okos gyerekekről van szó, iskolába nem járt, szülője fogvatartott... A Folk rádió levelezőlistáján meghirdettük, megszerveztük – s négy-öt számítógép is összeállt pár hét alatt. Jólesett odaadni. Jobb adni, mint kapni...

– *Ön a folklorisztika tudományából doktorált, s nem „csak” színpadi zenészként, művészként élete a népzene, a néphagyomány, hanem tudományos kutatásainak, utazásainak, gyűjtéseinek is tárgya. Hogy látja: milyen megtartó ereje van a hagyománynak? Ön ezt tanítja, ezt adja tovább, amikor muzsikál. Azt is áruljuk el: a legautentikusabb helyen, a Hagyományok Házában található irodájában kérdezem Önt...*

– A mi szakmánkkal kapcsolatban az egyik alapfogalmat sűrűn emlegetik: a hagyományt. A másikat viszont sokkal ritkábban: ez a közösség. Egyes szociológusokkal szemben én nem gondolom, hogy egy rajongói klubhoz tartozók vagy egy focicsapat drukkerei közösséget alkotnak, legalábbis nem abban az értelemben, ahogyan az emberi kultúra, civilizáció alapja a közösség.

A hatvanas évek elejétől rohamosan felgyorsult az a folyamat, amely

a fogyasztói társadalom kialakulásaként ismert. A globalizáció azt diktálja, hogy az embernek ne legyenek helyhez kötött vagy közösségi igényei. A tömegmédiá minden eszközt bevet, hogy ezeket a rétegeket lehántsa az identitásunkról. Ez azért nagyon veszélyes, mert a közösségi kultúra, a helyi sajátosságok alakítják az emberi társadalom, a kulturális rendszerek sokszínűségét. Ez a kultúra újratermelődének záloga. Ha ez megszűnik, ha mindenki a piacok igényének megfelelően ugyanannak a globális termékcsaládnak lesz a fogyasztója, és nem a maga egyéniségének és közösségének a jellemzői alapján válogat, akkor megszűnik a kultúra reprodukáló képessége. Másrészt rettentően manipulálhatóak leszünk.

Szóval ez nagyon veszélyes folyamat. Néprajzkutatóként ez ellen kell, hogy kifejtsem az erőmet és szakmai energiámat. A hagyomány megtartó erejét a közösségeken keresztül kell szemlélnünk, és az a legfontosabb, hogy a hagyománynak a közösségek irányában van meghatározó megtartó ereje. A közösségi értékeket kell tehát védeni. Az ember mint egyén valójában elveszett: egyedül, mint Robinson Crusoe, nem tudunk megenni ebben a világban...

– *Milyen műsorral készülnek a gálaestre?*

– Két lemezt készítettünk idén. A Fonó zenekarnak régóta dédelgetett terve a *Vadbarokk* című lemez kiadása, amely olyan zenei anyagokat tartalmaz, amelyek a barokk kor különböző zenei stíluslemeit sorakoztatják fel. Arról sokat tudunk, hogyan hatott a népzene a műzenére – de vajon hogyan van ez fordítva? Roppant érdekes, hogy a népzene barokk örökséget is megőrzött, egészen a 20. századig. Sokszor konkrét dallampárhuzamok is megtalálhatók a régi európai barokk anyagban. A koncerten ezekből játszunk, és az idei másik lemezünk anyagából is adunk ízelítőt. Már a címe – *Ha te ha!* – is jelzi, hogy jó hangulatú, csujogató, igazi „tánc-házasság” székli, kalotaszegi muzsikát fogunk megszólaltatni.

■ KÓHÁTI DÓRA

Szabadságot a gyermekeknek

Jótekonysági Gálaest

2009. április 17-én, 19 órakor az Uránia Nemzeti Filmszínházban

(Budapest, 1088, Rákóczi út 21.)

A gálaest védnökei:

Jelenits István

pianista szerkesztő

Rudolf Péter

színművész, rendező

Moderátor

Novák Péter

Fellépők:

Szalóki Ági

Berecz András

Fonó Zenekar

A belépőjegyekből és az adományokból származó bevétel az alapítványi táboroztatást segíti elő.

A jegyeket 3 500 és 5 000 Ft-os irón elővételben a helyszínen az Uránia Nemzeti Filmszínház színházban, valamint a www.jegymester.hu internetes oldalon és a Ticket Express irodáiban vásárolhatók.

Az 5 000 Ft-os jegyek magukban foglalják a gála után tartandó szerrény állófogadás díját is.

Az alapítványról további információt a www.angyalfu.hu oldalon kaphatnak.

Németek a Kárpát-medencében

► Tavaly rendezett első alkalommal konferenciát a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, a Bonyhádi Evangélikus Gyűjtemény és a Bonyhádi Öregdiák-szövetség vezetősége. Akkor a Forberger-konferencia keretében a középiskola híres tanára emlékeztek, és a nyelvszettel foglalkoztak. Idén, április első hétvégéjén *Németek a Kárpát-medencében* címmel tartottak konferenciát a bonyhádi oktatási intézményben.

FOTO: VERES EMESÉ-GYÖNGYVÉR

Az ünnepélyes megnyitón Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületének püspöke, Pröhle Gergely, az egyház országos felügyelője és Józán-Jilling Mihály, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának alelnöke is köszöntötte a megjelenteket. A nyitó előadást D. dr. Harmati Béla nyugalmazott evangélikus püspök tartotta *A Német memorandum és a Magyarországi Evangélikus Egyház címmel (képünkön).*

A három nap folyamán huszonnyolc előadást hallgathattak meg az érdeklődők. Érkeztek szakemberek határainkon túlról is: Németországból, Ausztriából, Erdélyből, Felvidékről és a Vajdaságból. Az egyenként mintegy huszonöt-harminc perces előadások levéltári adatokkal alátámasztva térképezték fel a németiség múltját és jelenét.

A konferencia főszervezője, a Bonyhádi Evangélikus Gyűjtemény vezetője, Nagy István magát az együttlétet értékelte a legtöbbre. Azt, hogy a résztvevők olyan előadókkal találkozhattak, akiknek a

neve ismerősen cseng a németiség, a helytörténet szakterületén. A főszervezőtől azt is megtudtuk, hogy a sorozatnak lesz folytatása, szeret-

nének konferenciát szervezni a zsidóknak, a cigányoknak, a székelyeknek és a völgyeségi magyaroknak is. ■ MÁTÉ RÉKA

A témák időnként vitákat szítottak, ezáltal is igazolva, hogy a hazai németiség sorsa még mindig nem eléggé kutatott téma. A kitelepítés fájdalmas ténye feldolgozatlan: nemcsak sebeket tép fel, hanem adós vele a tudomány és a politika is. De ugyancsak kevésbé kutatott és feldolgozott – szinte a mai napig tabutéma – a maradék tolnai svábság együttélése (néha ténylegesen is egy fedél alatt) a betelepített bukovinai székelyekkel vagy a lakosságcsere által odakerült felvidéki magyarsággal.

Ma már az erdélyi szászok híres kultúrája és gazdagsága is a múlté. Már csak arról beszélhetünk, hogy mennyivel lettünk szegényebbek nélkülük, miként a „szikisi”, azaz a vajdasági Szekics község németisége nélkül is.

A súlyos tények taglalása után szinte felüldülés volt olyan előadásokat hallgatni, amelyek a németiség templomainak szószékoltárait, különböző német közösségek vallási vagy egyéb néprajzi szokásait ismertették. Sajnálatos azonban, hogy a konferencián éppen a tolnai, baranyai egykori német egyházközségekről nem esett szó, így azok mai állapotáról semmit sem tudunk meg.

■ VERES EMESÉ-GYÖNGYVÉR

A KÉSZÜLŐDÉS ÚJABB JELE

LVSZ-központ Wittenbergben

► Wittenberg városa, a német lutheránus egyház, sőt az egész világ evangélikussága tudatosan és konzekvensen készül a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára, 2017-re. A sürgésforgásnak számtalan jele van a hitújítás bölcsőjénél is. Szépül a város, készülnek a turisták fogadására alkalmas, az ügyszőz méltó fogadóhelyek, igényesen alakul az infrastruktúra, sorra tatarozzák a régi házakat. A német evangélikusság szinte zarándokhelyként „használja” a várost, tudatosan szervezik a gyülekezeteiket, s különösen a hittanosok, konfirmandusok idelátogatását, hogy az emberek megérezzék valamit a hely szelleméből, s alkalmuk legyen a „kirándulás” apropóján megismerni az evangélikus lelkiületet, Luther tanítását, a reformáció kincseit.

A kilencvenöt tételről híres vártemplomban gyülekeztek az új intézmény megszületése alkalmából rendezett ünnepi istentisztelet résztvevői. Egyszerű, mégis ünnepélyes keretek között hangzott az ige, zengett az ének, szólalt meg a világot átfogó imádság. Az ígét a világszövetség főtitkára, Ishmael Noko hirdette Lk 9,57–62 alapján. Az evangélium újrafelfedezéséről és egyházat megújító szerepéről beszélt.

Az istentisztelet keretében iktatta be hivatalába Johannes Friedrich bajor püspök, az Egyesült Német Lutheránus Egyház (VELKD) vezető püspöke Hans-Wilhelm Kasch lelkész, a központ igazgatóját. Bár az intézménynek még nincs önálló épü-

lete, s az Evangélikus Akadémia ad otthont neki, az intenzív munka már elkezdődött.

Az energikus vezető elszántan építi az utat annak érdekében, hogy a látogatók ne csupán a múlt emlékeit leljk fel Wittenbergben, hanem az egyházújulás központját lássák, amelynek kisugárzása a reformáció hazáján messze túl is érezhető.

A világ evangélikusságát magyar, amerikai, tanzániai és finn vendég

A világ evangélikusságának nagy családját összefogó és koordináló szervezet, a Lutheránus Világszövetség március 15-én megalapította és megnyitotta Wittenbergben az LVSZ-centrumot. Hosszabb folyamat eredményeként jött létre az önálló intézmény, amely arra hivatott, hogy a lutheránus identitást erősítő, teológiai munkát végző, az evangélikus lelkiületet megéltető szellemi központja legyen a világ evangélikusságának.

reprezentálta – köztük jelen sorok írója. Megvallom őszintén, a wittenbergi villámlátogatásban megéreztem a tavaszi szellő illatát – nem csak a természetét, inkább az egyházújulás lehetőségét. ■ HAFENSCHER KÁROLY

Lelkeszi szolgálat: hivatás vagy foglalkozás?

■ FABINY TIBOR

Alig egy hónappal ezelőtt, lapunk *Mai megtérések* című sorozatának harmadik részében dr. Békési Sándor személyes élettörténetével vallott arról, hogy mi a különbség hivatás és foglalkozás között.

„Foglalkozását megváltoztatva Simon, a halász emberhalásszá lett Péter apostolként, miközben elrendelt hivatása, a halászat mindvégig megmaradt. A sátorkészítő szakmájában kitaró Saul Krisztus-üldözőből Pálként Krisztus-követővé, benjaminita farkasként zsákmányszerzőből zsákmányosztóvá, Krisztus elhívásában küldötté lett. Ugyanakkor mindvégig megmaradt eleve elrendelt hivatásában mint apostol, a mennyei sátor szöveteinek szövője. [Bekezdés] A hivatás ugyanis szellemi, mennyei dolog, olyan tervrajz és program együtt, amely nem az ember megfontolásából, hanem Isten akaratából való ajándék, még ha terhes, fájdalmas ajándék is. Ezért a hivatást szakiskolában nem lehet elsajátítani, sem tanítani. A foglalkozások a körülmények behatásától és alakulásától függenek, a családi hagyomány vagy az illető tetszése, kényszer választja meg, mesteriségét és tudományát egész oktatási intézményrendszer képezi. (...) A hivatás fölötté áll a foglalkozásoknak, hiszen ezek az örökké megmaradó hivatás törekeny, mulandó részei csupán, változásra ítélt eszközök. Az ember életében nem az a fontos, mi a foglalkozása, hanem az, hogy mi a hivatása. A hivatásra való rákérdezés nem más, mint a saját karakter meglelése, a helyes önismeret kulcsa.” (*Rajzfilmtől – teológiáig, Evangélikus Élet*, 2009. március 15., 6. o.)

Éppen egy héttel e cikk megjelenése után a lelkeszek internetes levelezőlistáján egy nyugalmazott püspök hívta fel a figyelmet a www.gondola.hu portálon olvasható tudósításra, amely szó szerint idézi egy MSZP-s parlamenti képviselőnek – aki egyúttal a Magyarországi Evangélikus Egyház egyik lelkesze is – a parlamenti felszólalását, amelyben az egyneműek bejegyzett élettársi kapcsolatát, szemben az Alkotmánybíróság 2008. december 10-én kihirdetett határozatával, egyértelműen támogatja.

Jelen soraimmal nem a képviselő-lelkesz mondanivalójával kívánok vitatkozni. Ez a kérdés nem egyszerűen a mi nemzeti vagy egyházi kérdésünk, hanem olyan világ-méretű probléma, amelyik például az anglikán kereszténységben máris egyházszakadást okozott, s várhatóan még ez év nyarán a legnagyobb amerikai evangélikus egyház (ELCA) tragikus megosztásához, ne adj’ Isten, a széteséséhez fog vezetni.

A kérdést nem lehet és nem is szabad megkerülni; őszintén reméljük, hogy egyházunknak a tanítás tisztaságán örökődő felvigyázói és teológusai előbb-utóbb felelős határozottsággal és hittestvéri szeretettel fognak a témában megnyilvánulni.

Tehát én nem a „kérdés”-hez, hanem a lelkesz-képviselő utolsó mondatához szeretnék hozzászólni. Ez pedig így hangzott: „...akár szocialista, akár liberális meggyőződésű magyarországi emberként, akinek evangélikus lelkesz a foglalkozása, ezt a törvényjavaslatot messzemenően támogatom.”

Békési Sándor fent idézett vallomásaiban a lelkeszi pálya nem „foglalkozás”, hanem Istentől kapott pártalan elhívás, azaz hivatás.

Igaz, hogy katolikus testvéreinktől eltérően mi nem azt tanítjuk, hogy a papi hivatás szentség, Istentől rendelt „ordo” (rend) lenne, amelynek kegyelmét a püspök a papszentelés alkalmával kézrátétellel adja át. Ám ennek a felfogásnak ellenkezője, nevezetesen az a nézet, hogy a lelkeszi pálya csupán „foglalkozás”, „szakma”, „ipar”, ugyanúgy torz és veszélyes!

Luther és a reformátorok egybehangzóan tanították, hogy a lelkeszi szolgálat belső és külső elhívás alapján történik. A belső elhívás a Szentlélek munkája, a külső elhívás pedig az egyház törvényei szerinti szolgálatba állítás.

Egy belsőleg és külsőleg is elhívott lelkesznek a lelkeszi pálya mint Isten szolgálatá csakis elsődleges identitás lehet. Egyszer valahol így olvastam: „A lélekmentés szenvedélye nélkül miért bolyongsz e furcsa pályán?”

Az idézett hozzászólás zárómondatában a helyes sorrend sajnálatosan megcserélődött, a biblikus-teológiai értékrend a feje tetejére állított. Teológiai nyelven a „natura” (a természet) vált elsődlegessé („akár szocialista, akár liberális meggyőződésű magyarországi ember”), és a „gratia” (a kegyelem) másodlagossá, kimondatlanul is „mel-lekessé” („akinek evangélikus lelkesz a foglalkozása”), amit bizony így is hallhatunk és interpretálhatunk: „akinek mellesleg evangélikus lelkesz a foglalkozása”.

Ez azt jelenti, hogy arról van szó, hogy a világ tematizálja az egyházat, s az egyház nem meri tematizálni a világot. A világ tűnik a „nagyak”, az egyház „kicsinek”, a világ „teljességnek”, az egyház „provinciának”, a világ a „valóság”, az egyház kis zárt „szubkultúrának”.

Ez azonban felületes, téves optika. Az apostol rámutat: „...e világ ábrázata elmúlik.” (1Kor 7,1) Az *Ágostai hitvallás* VII. cikkében pedig ezt olvassuk: „...az egy anyaszentegyház minden időben megmarad”

Belegondoltunk-e valaha e félmondat iszonyatos súlyába? Még most sem késő!

HIRDETÉS

Egyházunk múltja a „gyógyító emlékezés” jegyében

A Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Egyházközség fórumsorozata egyházunk múltjának jobb megismerése céljából. A második fórum időpontja: április 20., hétfő 18 óra. Helyszín: a Budapest V., Deák tér 4. szám alatti gyülekezeti terem. Téma: *Diktatúra és egyházi leépítés 1948–1956 – Dezséry László püspöksége*. Előadók: *Czenthe Miklós* és *dr. Hafenschner Károly*. Moderátor: *dr. Harmati Béla*. Minden érdeklődőt szeretettel vár az egyházközség elnöksége.

Deutsche Anlage

Redakteur:
HOLGER MANKE

Das Grab als Tor

Es gibt Menschen, die gehen jeden Tag an das Grab derer, die sie geliebt haben. Das ist ihr einziger Halt. Da reden sie dann – mit dem Kind, das sie verloren haben, mit dem Mann, der geliebten Frau. Seit Jahrtausenden begraben Menschen ihre Angehörigen. Manche Forscher meinen in diesem Bedürfnis den nahen Menschen zu begraben, liege der Anfang aller menschlichen Kultur. Einiger der hervorragenden Bauwerke der Weltgeschichte sind Gräber – die Höhlengänge auf Malta, die Pyramiden in Ägypten.

Wir brauchen einen Platz für die Trauer, einen Ort, an dem man den Verlust festmachen kann. Auch wenn man weiß – hier ist der Mensch, den ich geliebt habe, sicher nicht. Aber man hat wenigstens einen Platz für die Trauer.

In wichtigen Entscheidungssituationen meines Lebens gehe ich an das Grab meines Vaters. Ich erinnere mich gut, wie wir ihn vor Jahren begraben haben – mitten im Hochsommer. Und auf seinem Grabstein haben wir seinen persönlichen Lieblings-Buchstaben machen lassen. Das hier ist ein griechischer Buchstabe: Phi steht in der christlichen Zeichensprache für Liebe. Für ein großes weites Herz. Ein ganz großes Herz für andere. Das finde ich nicht mehr, wenn ich an sein Grab gehe und mir denke: „wo er nur jetzt ist?“

„Sterben ist für einen Christen eigentlich eine heitere Sache“, hatte er – vom Krebs gezeichnet – wenige Tage vor seinem Tod gesagt. Und ich sehe ihn heute noch vor mir, als er das Sektglas hob und mit uns anstieß. Nun, er hatte sein Leben gelebt. Randvoll. Glückselig. Überschwänglich bisweilen. Und er hatte es geliebt. Er war so einer, dem das Glück irgendwie auf den Fersen war. Oder war es umgekehrt, dass er dem Glück hartnäckig auf der Spur blieb? Jedenfalls wusste er, dass Glück am allermeisten mit Liebe zu tun hat.

Und ich denke: Wo ist er nur jetzt. Hier ist er jedenfalls nicht.

Darum geht es an Ostern. Um das Grab und um die Trauer und die Frage: wo ist mein Mann, mein Kind, meine Frau, meine Mutter?

Darum geht es an Ostern und darum, dass eine Frau, die Jesus geliebt hat ihn dort sucht. Maria heißt die Frau. Sie sitzt an einem frischen Grab und weint. Es ist ganz schwarz in ihr und sie hat das Gefühl, als könnte sie nie wieder lachen. Außer ihrem dumpfen Schmerz nimmt sie nichts mehr wahr. Sie hat eine Art Tunnelblick. Den Tunnelblick der Trauer. Sie glaubt, sie kann ihrer Trauer eine Adresse, ein Ziel geben, wenn sie zum Grab des Mannes geht, dem sie ihr Leben anvertraut hat, dessen Worte sie aufhorchen ließen und dem sie ihre Zukunft geschenkt hat.

Der tote Mensch, den sie sucht, ist aber nicht dort. Die Toten, die wir liebten sind nicht im Grab. Was wir an den Gräbern finden ist ein Stein, ein Name vielleicht und die vermodernden Reste eines Körpers.

Warum habt ihr ihn fortgenommen? Wo habt ihr ihn hingelegt? fragt sie verzweifelt und wendet sich einer Gestalt zu, die hinter ihr steht. Sie glaubt, das ist der Gärtner.

„Maria“, sagt diese Gestalt „Maria“ – Und die Art, wie der Mann ihren Namen sagt, kommt ihr unendlich vertraut vor: „Maria“.

Den Menschen, den ich liebe, erkenne ich unter Tausenden: an seinem Schritt, wenn er zur Tür hereinkommt, an seinen Bewegungen, an der Art, wie sich der Stoff anhört, den er ans einem Körper trägt, an der Atmosphäre, die er im Raum hinterlässt und an der Art, wie er meinen Namen sagt.

Maria erkennt Jesus. Sie will ihn umarmen. Umgreifen. Festhalten. Für einen kurzen Augenblick glaubt sie, es könne alles wieder werden wie früher.

Halt mich nicht fest, sagt die Gestalt, die sie überall wieder erkennen würde. Geh lieber und erzähl es den anderen. Geh, und erzähl das, was du gesehen und gehört, gespürt und erfahren hast den anderen.

Und Maria, die Frau mit der unendlichen Trauer, die Frau mit dem Tunnelblick des Schmerzes, sie richtet sich auf, sie hebt den Kopf, sie streckt den Körper, sie setzt sich in Bewegung und sie läuft in Windeseile zu den Jüngern, die sich eingekerkert haben in ihrer Resignation. Sie wird zur ersten Zeugin der Auferstehung. Der Tod muss euch nicht schmerzen: das wird jetzt ihre Botschaft.

Seitdem erzählen wir Christen diese und andere Geschichten von der Auferstehung, die einen Spalt für die Hoffnung öffnen. Seit zweitausend Jahren erzählen wir uns diese Geschichten von dem Grab, in dem keiner mehr war. Seitdem sind Millionen von Menschen in der Gewissheit gestorben, der Tod sei für einen Christen vielleicht doch eher eine heitere Sache.

Ich habe keine Beweise dafür – nur einen verrückten Glauben. Ich glaube daran, dass das Grab nur ein Tor ist.

■ JOHANNA HABERER
Professorin für Christliche
Publizistik am Fachbereich
Theologie der Universität
Erlangen-Nürnberg

Zeichen der Versöhnung

Über das Nagelkreuz von Coventry

Das Kreuz, das Symbol des Osterfestes, steht wie kein anderes für den zentralen Inhalt des christlichen Glaubens. Gerade jetzt, am Karfreitag, rückt das Kreuz mehr in den Blickpunkt denn je. Auf der Abbildung ist ein Kreuz zu sehen, das sich von den landläufig bekannten Kreuzen unterscheidet. Es ist – zunächst überraschend – aus drei mittelalterlichen Zimmermannsnägeln gefertigt, wie sie auch im Kirchenbau verwendet wurden.

Dieses Kreuz hat eine besondere Geschichte, für die wir uns in die englische Stadt Coventry in der Zeit des Zweiten Weltkrieges begeben. In der Nacht vom 14. zum 15. November 1940 wurde die englische Stadt Coventry und ihre Kathedrale durch deutsche Bombenangriffe zerstört. Die Ruine der Kirche wurde kurz nach dem Angriff wieder als Gottesdienstort verwendet. Drei auf den Kirchenboden heruntergestürzte Zimmermannsnägel wurden zu einem provisorischen Kreuz zusammengestellt und auf dem Altar angebracht – das „Nagelkreuz“ entstand aus Ermangelung an Alternativen. Heute weist es weit über sich hinaus.

Als Antwort auf die Zerstörung der Stadt und des Kirchengebäudes ließ der damalige Domprobst Richard Howard die Worte „Father forgive“ – zu deutsch: „Vater vergib“ – in die Chorwand der Kirchenruine einmeißeln. Worte von Größe, da das Dativobjekt dieses Satzes ausgespart ist. Wem Gott vergeben möge, gab man in Coventry nicht vor. Howard formulierte somit nicht: Vater vergib ihnen, den Deutschen, denn sie haben unsere Kathedrale kaputt gebombt und Unrecht an uns Sündlosen begangen. Im Gegenteil: Der Domprobst ließ die Verstehensweite für das „ihnen und uns“ gleichermaßen offen: Sie haben was falsch gemacht, aber vergessen wir nicht: wir ebenso! Und so stehen wir – Briten und Deutsche und überhaupt alle – letztlich doch ohne Unterschied als Sünder vor Gott und bedürfen seines Erbarmens und seiner Gnade.

So lagen sie vor den Menschen des Jahres 1945: die Trümmer des Landes, der Städte, der Kirchen, der Dörfer, der Familien. Die Waffen schweigen, doch Armut, Leid, Trauer, Verlust und Entbehrung halten weiter Einzug. Die grauenvolle Spur von Zerstörung und Schuld zieht sich eindrücklich durch Europa. Die Ruinen lehren. Das Nagelkreuz beginnt in eine Zukunft zu weisen, die Verständigung, Aussöhnung und Friedensstiftung ermöglicht.

Was wir schon gemeinsam haben. Das Nagelkreuz als Zeichen der Versöhnung, des Friedens und der Feindesliebe verbindet die Kathedrale von Coventry mit vielen anderen Orten der Welt, wo Menschen sich der Aufgabe stellen, alte Gegensätze zu überbrücken und nach neuen Wegen in eine gemeinsame Zukunft zu suchen – in eine Zukunft, die Gottes Zukunft ist. „Vater, vergib“ – die Inschrift in der Kathedrale von Coventry prägt heute die Liturgie des

Nagelkreuzgebetes, das wie folgt lautet:

Gott versöhnte in Christus die Welt mit ihm selber und rechnete ihnen ihre Sünden nicht zu, und hat unter uns aufgerichtet das Wort von der Versöhnung.

So sind wir nun Botschafter an Christi statt, denn Gott ermahnt durch uns. So bitten wir nun an Christi statt: Lasst euch versöhnen mit Gott.“ (2Kor 5,19–20)

„Alle haben gesündigt und ermangelt des Ruhmes, den sie bei Gott haben sollten.“ (Röm 3,23)

Und so beten wir: Den Hass, der Rasse von Rasse trennt, Volk von Volk, Klasse von Klasse – Vater, vergib. Das Streben der Menschen und Völker zu besitzen, was nicht ihr Eigen ist – Vater, vergib. Die Besitzgier, die die Arbeit der Menschen ausnutzt und die Erde verwüstet – Vater, vergib. Unseren Neid auf das Wohlergehen und Glück der Anderen – Vater, vergib. Unsere mangelnde Teilnahme an der Not der Gefangenen, Heimatlosen und Flüchtlingen – Vater, vergib. Die Entwürdigung von Frauen, Männern und Kindern durch sexuellen Missbrauch – Vater, vergib. Den Hochmut, der uns verleitet, auf uns selbst zu vertrauen und nicht auf Dich – Vater, vergib.

„Seid untereinander freundlich, herzlich und vergebt einer dem anderen, wie Gott euch vergeben hat in Jesus Christus.“ (Eph 4,32)

– Die Nagelkreuzgemeinschaft steht für Versöhnung, Friede, Gerechtigkeit. Sie blickt zurück auf den Zweiten Weltkrieg und deren tragische Folgen, Kirchen in vielen Ländern Europas erzählen heute ihre Geschichte im Zeichen des Nagelkreuzes. Zugleich blickt die Gemeinschaft über ihren Entstehungshorizont hinaus – auf alle Länder und alle Menschen, die vom Krieg, von Gewalt und Konfrontationen zur Versöhnung schreiten möchten. Sie blickt auf Neid, Gier, Missbrauch, Hochmut – das Gebet zeigte es eindrucksvoll – und bringt all dies vor Gott.

Ein Blick in die Nachbarschaft und in die weite Welt zeigt auch heute – wie einst am Ende des Zweiten Weltkrieges. Letzten Endes stehen wir alle als Sünder vor dem, der Mensch wurde und für unsere Sünden gestorben ist. Wir bedürfen seines Erbarmens – auch heute.

■ HOLGER MANKE

Weitere Informationen unter www.crossofnails.com und www.nagelkreuzgemeinschaft.de.

FOTO: THIBAUD ROTH

Húsvéti hozsannák

Április 11. – a költészet napja

► A Magyar Írószövetség kezdeményezésére 1964 óta április 11-e, József Attila születésnapja egyben a magyar költészet napja is. Immáron negyvenöt éve...

Valójában az év minden napja születésnap, legfeljebb nem tudjuk, kié. S az év sok-sok napja ünnepnap, emléknap, világnap – legfeljebb nem tudjuk, mié. Hiszen egyházi és állami/nemzeti ünnepeinken kívül van napja a víznek, a Földnek, a madaraknak és a fáknak; a színháznak, a tu-

dománynak, a zenének és a drámának; a gyerekeknek, a pedagógusoknak, az úrhajósoknak és az anyáknak... Lassan nem is lehet észben tartani mindet. Pedig e napok épp azért születtek és születnek, hogy felhívják a figyelmet valami fontosra; hogy megállítsák néhány percnyi-órányi emlékezésre vagy elmélkedésre az ember fiát. Aztán hogy megállunk-e, hogy személyes ügyünké váljuk-e az ünnep, az már más kérdés...

A költészet különleges helyet foglal el a művészetek sorában. A versek ritmusa ott lüktet a kisgyermek mondókáiban, az anyák ringató öle-

lésében, a simogatásban, a munkában, a temetésben, a gondolatok szárnyalásában. A költészet képes arra, hogy tisztítsa az emberi lelket, összefogja a közösségeket. *Juhász Gyula* szavaival „megállítja a mulandóság napját az égen”.

Ebben az esztendőben április 11. nagyszombatra esik, így az egyházi év két legfontosabb emléknapja – nagypéntek és húsvét – közé ékelődik. Mi sem természetesebb, mint hogy a költészet napja alkalmából most az ünnepkörhöz illő versekből válogattunk.

■ BÁRDOS SZILVIA

Szabó Lőrinc: Valami szép

Egész héten köd nyomta téli hegytetőnk: magas fellegek fogták fazekukba a tájat s rácsukták a fedőjüket.

Ma se mozdultak meg. De este fent, tág körben, kinyílt az ég, mintha egy nagy kéz felemelte volna a fazék fedelét.

Más nem történt. A ködfal állt, és a csöndben csak a céltalan üveghold úszott a magasság még üvegebb habjaiban;

de a zord táj már fölfigyelt rá, s bámúlt, mint mikor a sötét kétségbeesésnek eszébe jut hirtelen valami szép.

Kosztolányi Dezső: Húsvét

Már kék selyembe pompázik az égbolt, tócsákba fürdenek alatt a fák, a földön itt-ott van csak még fehér folt, a légen édes szellő szárnyal át.

Pöttön fiúcskák nagyhasú üvegbe viszik a zavaros szagos vizet, a lány piros tojást tesz el merengve, a boltokat emberraj tölti meg.

S míg zúg a kedv s a víg kacaj kitör, megrészegül az illaton a föld, s tavasz-ruhát kéjes mámorban ölt –

kelet felől egy sírnak mélyiből, elrúgva a követ, fényes sebekkel száll, száll magasba, föl az isten-ember.

Ady Endre: A szép Húsvét

Odukat és kriptákat pattant
S bús árkokig leér a szava:
Ilyen a Húsvét szent tavasza
S ilyen marad.

Miért tudjon Ő az embervérről,
Mikor künn, a Tavaszban
Minden csoda csodát csinál
S minden drága fizetség megtérül?

Óh, Tavasz, óh, Húsvét,
Emberek ősi biztatója,
Csak azt szórd szét köztünk:
Állandó a tavaszi óra
S ilyen marad.
Krisztus támad és eszmél,
Odukat és kriptákat pattant.
Van-e gyönyörűbb ennél?

ILLUSZTRÁCIÓ: HILDE VANSTRAELEN

Tollas Tibor: Hozsanna húsvét

Hozsanna húsvét! Künn a tavasz száll,
Sziklasírodból föltámadtál
És csodát műveltél megint.
Pusztá földünk virággá ébred,
Sok zsenge ág zsoldárt zeng néked,
Jézus, naparcod rámtekint.

Hozsanna húsvét! Hitünk sója,
Bénák, betegek gyógyítója
Fénypallosodtól a halál
Sötét szárnyával éjbe rebben,
Szétáradsz bennem győzhetetlen,
Romlandó testem talpra áll!

S futnék a fénynél sebesebben,
Húsvét tűzét a holt lelkekben
Gyújtani elvesző úton.
Hírül adni a beteg, fáradt
Társaknak újuló csodádat. –
Hozsanna Néked Jézusom!

Juhász Gyula: Húsvétra

Köszönt e vers, te váltig visszatérő
Föltámadás a földi tájakon,
Mezők smaragdja, nap tűzében égő,
Te zsendülő és zendülő pagony!
Köszönt e vers, élet, örökkön élő,
Fogadd könnyektől harmatos dalom:
Szivemnek már a gyász is röpke álom,
S az élet: győzelem az elmuláson.

Húsvét, örök legenda, drága zálog,
Hadd ringatózzam a tavasz-zenén,
Öröm: neked ma ablakom kitárom,
Öreg Fausztod rád vár, jer, remény!
Virágot áraszt a vérverte árok,
Fanyar tavasz, hadd énekellek én.
Hisz annyi elmulasztott tavaszom van
Nem csókolt csókban, nem dalolt dalokban!

Egy régi húsvét fényénél borongott
S vigasztalódott sok tűnt nemzedék,
Én dalt jövőd húsvétjára zsongok,
És neki száno lombot és zenét.
E zene túlzeng majd minden harangot,
S betölt e Húsvét majd minden reményt.
Addig zöld ágban és piros virágban
Hirdesd világ, hogy új föltámadás van!

„Az Úr érkezése”

– A kérdések miatt! – válaszol habozás nélkül *Hadzsala Éva* 5/12.-es tanuló, a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium diákja arra a kérdésre, hogy miért tetszett meg neki *Rákos Sándornak* az a verse, mellyel iskoláját képviselte *Az Úr érkezése* címet viselő szavalóversenyen. Nem, nem azért, mert ez a mondatforma, a gazdag intonációs lehetőség jól megmutatja a szavalói-versmondói képességeit – bár ez se elhanyagolható szempont egy országos megmérettetés alkalmával. Az érettségi előtt, vagyis döntéskényszerben lévő lánynak a kérdések

iránt, a mai középiskolások azonban kizárólag a Gilgames-eposz fordítójaként találkoznak a nevével tanulmányaik során. Pedig jelentős az istenes költészete; a halállal, az elmúlással kapcsolatban is írt kiemelkedő verseket. Elmélyült az ősi, sumer népek vagy például Óceánia népeinek költészetében, nemcsak fordítója volt ezeknek, de saját lírájára is hatottak.

Az 1998-ban Kossuth-díjjal kitüntetett Rákos Sándor költészetét nyolc előadás mutatta be, köztük *Imre László* akadémikus a költő kanonizációjának esélyeiről és problémáiról, *Bakajsa András* irodalmár

Az ökumenikus szavalóverseny első helyezetteje – Oláh Gréta – átveszi díját a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium igazgatójától

kel való viaskodás most állandó létformája: a kérdésekben találkozik a költővel. A munka el is végeztetett a szervezők szempontjából...

A Kossuth-gimnázium – miután visszakerült a Magyarországi Evangélikus Egyházhoz – minden évben meghirdeti az ökumenikus versmondó versenyt. Tizenhatodszor gyűlte össze április 3–4-én az egyházi fenntartású középiskolák legjobbjai Nyíregyházán, ezúttal tizenkilenc intézmény harminchárom növendéke.

Az eredeti koncepció – hogy tudniillik istenes versekkel lépjenek pódiumra a fiatalok – nem változott, de az évek múlása megmutatta, milyen motívumokkal, gondolatokkal gazdagítható tovább a töretlenül népszerű rendezvény.

A kétszáz éves intézmény padjait későbbi írók-költők is szép számmal koptatták: *Krúdy Gyula*, *Vietórisz József*, *Ratkó József*, avagy épp Rákos Sándor. Utóbbi három életműve találkozik a szavalóverseny eredeti koncepciójával – legalább egy-egy ciklus erejéig megihlette őket a hit, az istenkeresés –, s milyen jó ennek okán a helyi értékeket is felvillantani a felnőveők előtt!

Rákos Sándor (1921–1999) ezúttal halálának tizedik évfordulója alkalmából került a rendezvény középpontjába. Az elődöntőre kijelölt tizenhat verse közül egyet kötelező volt választaniuk a versenyzőknek (a döntőben azután a legjobbak egy szabadon választott, istenes témájú költeményt adhattak elő).

A költő életútját szombaton – a Mórlicz Zsigmond Kulturális Egyesülettel közös szervezésben – szakmai konferencián is elemezték az intézményben. Erről *Mercs István*, az egyesület vezetője, a Zrínyi Ilona Gimnázium tanára így nyilatkozott:

– Rákos Sándor a jelentőségéhez képest kevésbé ismert alakja az irodalomnak. A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban 1940-ben érettségizett. Költészetére kezdetől jellemző a tematikai, formai és hangütésbeli sokféleség. Fáradhatatlan, sokoldalú kísérletező, előszeretettel alkalmazta a képvers nyújtotta lehetőségeket. A 20. századi magyar líra egyik legkísérletezőbb személyiségének tartjuk őt. A zsoldárok világában való otthonossága tette fogékonyra a mítosz és az ősköltészet

az istenkeresés és közelítés tárgyköréről tartott előadást. A programban levetítették a *Kiáltásnyi csönd* című, Rákos Sándorról készült portréfilmet.

A konferencia, illetve *Az Úr érkezése* szavalóverseny keretében szombaton emléktáblát is avattak az iskolaépület Szent István utcai homlokzatán, közvetlenül Krúdy emlékhelye mellett.

– Rákos Sándor feleségének, *Szentpál Monikának* az elmondása szerint a Budapesten élt költő soha nem mulasztotta el Nyíregyházán járva, hogy iskolánk mellett elsétálva emlékezzen múltjára, itteni diákjeire. Nos, most már mi fogunk az emléktáblája mellett elhaladva emlékezni rá. Arra, hogy itt tanult, innen indult el azon az úton, mely végül is a teljes elismertséget hozta meg számára – mondta *Tar Jánosné*, a Kossuth-gimnázium igazgatója, aki a szavalóverseny jelentőségéről így fogalmazott:

– Nagyon-nagyon fontos rendezvény ez számunkra. Egyrészt mert az ország minden részéből érkeznek tehetséges diákok, másrészt mert kevés olyan alkalom van, ahol a fiatalok készíttetését kapnak istenes versekkel való ismerkedésre, ahol istenes verseket szólaltathatnak meg. Végighallgatni egy ilyen szavalóversenyt tényleg felemelő érzés. Ebben az évben egyébként Nyíregyháza valamennyi középiskolája előtt kitarunk a kaput – hiszen Rákos Sándor nem csak a kossuthosoké! –, és ahogy a korábbi években, most is érkeztek fiatalok Erdélyből, székelykeresztúri unitárius testvériskolánkból.

A verseny színvonalát és kiegyensúlyozottságát jól jellemzi a díjazottak nagy száma. A három 3. helyezett *Telepő Zsófia* (Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, Nyíregyháza), *Szabó Kinga* (Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma, Debrecen), *Szabó István Zoltán* (Karácsonyi János Római Katolikus Gimnázium, Gyula). Második díjat nyert *Metál Patrícia* (Berzsenyi Dániel Evangélikus [Líceum] Gimnázium, Kollégium és Szakképző Iskola, Sopron) és *Czibere Izabella* (Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, Nyíregyháza). Az első helyen *Oláh Gréta* (Kölcsey Ferenc Gimnázium, Nyíregyháza) nem osztozott.

■ VESZPRÉMI ERZSÉBET

VII. Gergely az Evangélium Színházban

Ismét Németh László (1901–1975) egyik történelmi drámájának színrevitelével lepte meg közönségét az Evangélium Színház. Az újra az alapító, Udvaros Béla művészeti vezető irányításával működő társulat április 5-én, virágvasárnap este a főként esszé-, regényíróként értékelt szerző VII. Gergely című színművét mutatta be a Duna Palota (Budapest V., Zrínyi u. 8.) színpadán. A darabban a katolikus egyház élén 1073 és 1085 között állt – hitében szilárd, ám döntései és „eszközei” helyességét illetően okkal vitatott – VII. Gergely pápát Bánffy György alakítja – döbbenetes átéléssel. Az előadás azonban nem csak a nyolcvankét éves, Kossuth-díjas kiváló művész számára egyfajta „jutalomjáték”. Ennek érezheti a kétfelvonásos mű többi szereplője is, hiszen a rendezői szándék a legapróbb szerep megformálójától is „értő alakítást” követelt. Rendezőként egyébként a győri Forrás Színház – teológiai stúdiókat is végzett – igazgató rendezője, Pataki András debütált az Evangélium Színházban.

További előadások: április 17., 24., május 8., péntek: este 7 óra; április 12., 19., 26., május 10., vasárnap: délután 3 óra.

(Az előadásról recenzió lapunk jövő heti számában.)

FOTO: HORVÁTH GÉZA

„Legyen erőm, hogy megértsem célodat”

Ünnep előtti beszélgetés Marton Évával

▶ **Marton Éva a világ operaszínpadainak egyik kiemelkedő tehetségű drámai soprán énekesnője, a magyar operajátszás történetének legnagyobb ívű életpályát befutó művésze. Zeneakadémiai tanulmányainak befejezése után 1968-ban Rimszkij-Korszakov Aranykakas című operájában, Shemaha királynő szerepében debütált. Több sikeres hazai bemutatót követően 1972-ben a Frankfurter Operához szerződött. Ekkor indult nemzetközi karrierje, amelyet kivételes hang adottságának, széles repertoárjának és nagy munkabírásának köszönhetett. 2005-ben a Liszt Ferenc Zene-művészeti Egyetem ének tanszakának vezetésével bízták meg, két évre rá az intézmény egyetemi tanárává nevezték ki.**

– A New York-i Metropolitan Operában dolgozó közös ismerősünk az operaénekesek elmúlt évtizedeit a műfaj „jet-korszakának” nevezte. A művész mindennap máshol ébred, lép fel, s élete jelentős részét a repülő fedélzetén tölti el. Hogy lehet egy ünnepre felkészülni az állandó rohanásban?

– Ha úgy válaszolnék, hogy mindig felkészülten vártam az ünnepet, ez nem felelne meg a valóságnak. Voltak olyan évek, amikor kifogytam az energiából, s mintegy beestem az ünnepi asztalhoz, pedig a család mindig fontos volt számomra. Ameddig gyermekeink otthon voltak, addig az ünnepek főszerepet játszottak az életünkben. Sohasem improvizáltam, már jó időben „haditervet” készítettem, dupla kofferekekkel utaztam mindenhol, ezekben gyűjtöttem az ajándékokat. Amióta a gyermekek kiröppentek, férjemmel mindig elhatározzuk, hogy elutazunk az ünnepekre, de ez sohasem adatott meg, az utolsó pillanatban mindig itthon maradtunk. Idén, ha sikerül, párommal burgenlandi lakásunkban töltjük kettesben a húsvétot. Rokonokat látogatunk, de lehet, hogy hirtelen megjelennek a gyerekek, és kéz a kézben keressük a tojásokat a kertben.

– Volt, amikor utazás közben érte az ünnep?

– Emlékeztet 1979 karácsonya, amikor a San Franciscó-i Opera társulatával a Fülöp-szigeteken vendégszerepelt, harmincfokos hőségben ünnepeltük Jézus születését. Idegen emberekkel s a hotel személyzetével köszöntöttük egymást az

úszómedence szélén, a műfenyőfa alatt.

– A hit életünk része. Az operaszínpadon Tosca vagy Desdemona imája csupán színpadi játék. Egyházi mű megszólaltatásakor a szerep megformálható-e hit nélkül?

– A két említett példa a szó klasszikus értelmében valójában nem is ima. Tosca életének legnehezebb perceiben vet számot életével. „Vissi d’arte, vissi d’amore” – „a művészetnek és a szerelemnek éltem” profán gondolattal kezdődik az ária, s ezután inkább egy számonkérés, hogy mivel vétett a címszereplő, mielőtt el helyzetbe került. Desdemona Ave Mariája lefekvés előtti ima ugyan, de motorikus fohász, miközben gondolatai máshol járnak, hiszen komoly vádakkal rágalmazták meg. Szavaival saját lelkét próbálja megnyugtatni.

Eredeti kérdésére válaszolva nemcsak egyházzenei művet, de semmilyen szerepet nem lehet hit nélkül énekelni. Mindig ezzel a meggyőződéssel megyek fel a színpadra: hiszek abban, hogy a Jóisten tehetséget adott, s ez segít hozzá, hogy a rám bízott feladatot méltón teljesíthessem.

– 2005-ben elvállalta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem ének tanszékének vezetését. Teljes fordulat a gazdag életpályán!

– II. János Pál gyakran idézte Jézus szavait. „Jöjjetek, kövessetek!” A szent életű pápa haláltusáját Monte Carlóban követtem végig. Lélekben a szenvedő emberrel voltam, s gondolkodtam a „Jöjjetek, kövessetek” szavak értelmén. A lengyel egyházfő Istennek ajánlotta életét, de embertársainak élt. Ekkor már másfél éve tárgyaltam Bata Andrásal, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektorával az ének tanszék vezetéséről. Talán ekkor döbbsentem rá feladatomra: merítsen a fiatalabb generáció az én példámból, ami nekem sikerült, másnak is megadható.

Lehet-e hit nélkül énekelni? – kérdezte korábban. Nem lehet, de hit nélkül tanítani sem szabad. Nem azért állok a katedrán, mert ez engem szórakoztat, vagy mert ez számomra pénzkereset. Azért teszem, mert hiszek abban, hogy a Jóisten engem arra szánt, hogy még ne fejezzem be életem munkáját, ne unatkozzam otthon, hanem vezessem a rám bízott fiatalokat. Ez az én új feladatom. Ha Bachot tanítok, a Máté- vagy a János-passióról beszélek növendékeimnek, mindig aláhúdom, hogy Bach is hívó ember volt, zenéje mindig eljut az Istenhez. Egy legato szép kidolgozásával e csoda részesei lehetünk magunk is.

– Az ateista világban hogyan fogadják a diákok ezt a transzcendens nézetet?

– Talán mivel szívemből fakad, meggyőzően tudok róla beszélni. Soha nem mosolyognak rajta, megértik. Az Istenben való hit s a tudásban, tehetségben való hit közel áll egymáshoz. Ha a Teremtő tehetséget ad, kötelességem azt fejleszteni. De egymagunk kevesek vagyunk e titok megfejtéséhez, mindenkinek szüksége van útmutatásra. Imáiban visszatérő kérdés: „Engedd meg, Uram, hogy megtaláljam az általd számomra kijelölt utat, legyen annyi erő bennem, hogy megértsem, hogy mi a te célod velem a jövőben!”

– Számos, a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó egyházzenei mű szerepel repertoárján: Stabat Mater, passió, rekviem. Melyik opusra, előadására emlékszik vissza örömmel?

– Pályafutásom alatt egyházzenei művek széles körét tanultam meg. Már főiskolás koromban vasárnaponként Tardy László karnagy irányítása alatt a Mátyás-templomban énekeltem. Minden alkalommal új misét mutattunk be; ha tanítványaimmal ma előveszünk egy új művet, gyakran mosolygok magamban, hiszen szinte bizonyos, hogy már találkoztam vele. Gyakran gondolok vissza a New York-i Szent Patrik-katedrálisban több mint három évtizede rendezett hangversenyre. Ekkor debütáltam Amerikában, a műsoron egy örmény zeneszerző, Hovaness Jézus útja című művének ősbemutatója szerepelt. A csodálatos, keleti hangzású darab jó ómennek bizonyult, a következő szezonban már a Metropolitan színpadán léptem fel. De visszatérve a kérdésre, a teljesség igénye nélkül említhetem még Esterházy Harmonia caelestisét vagy Lisztől a Szent Erzsébet legendáját, amelyből szép Hungaroton-lemezfelvételt is készült.

– Az egyházzenei művek előadásának java része művészetének korai periódusát jellemzi. Mi az oka, hogy életrajzában később ritkábbak a fellépések?

– Valóban, karrierem csúcán az

opera töltötte ki életemet. Városról városra utaztam, újabb feladatokkal küzdöttem meg. Az énekes pályája olyan, mint egy örvény, nehéz belőle kiúszni. Az úgynevezett vendégszerepléseket sohasem szerettem. A nyugodt munka érdekében arra törekedtem, hogy több előadásra szerződjek, hat-nyolc, tizenegy előadást énekeltem végig egy helyen. Ezzel egyébként iskolát teremtettem, többen is átvették e rendszert, hiszen ez az énekesnek és a zenekarnak egyaránt jó, kiforrott előadásban vehetnek részt. A szerződésekben vi-

ságán, s aggódtam, hogy a hangom eljut-e a hátsó sorokba is. A templomok akusztikája nagyon különbözik, mivel szakrális helyek, megépítésükkor az akusztika nem játszott főszerepet.

A közönség is igen eltérő. A világ híres operaházaiba a közönség java része azért tér be, hogy megnézze az épületet, s elmondhassa, hogy járt bennük. A Magyar Állami Operaház is – a zene szentélyéből – mára turistalátványosság lett. A hangversenytermek publikuma már válogatottabb, kialakult mindenütt a törzsközönség.

Egy templomba betérni – ez a koncertekre is igaz – mindig ünnep, azok lépnek be, akik tudatosan vagy lelkük mélyén keresik az Istennel való találkozást. A milánói dómban vagy a hamburgi evangélikus Szent Michaelis-templomban meghallgatott koncert egy életre emlékezetes marad.

– A musica sacra és a játékonysági koncertek gyakran szinonim fogalmak. Az életrajza alapján tehetségével gyakran állt jó ügyek mellé.

– Segíteni másokon, a jó kezdeményezéseket szolgálni: ez számomra kötelező, viszont meg kell említenem, hogy az utóbbi időben sokan visszaélnek e rendezvényekkel,

több alapítvány is a saját fenntartására, pénzszerzésre használja ezeket. A sok riasztó példa ellenére még mindig vállalom fellépést – addig teszem, amíg énekelni tudok. A rossz tapasztalatok nyomán már tüzetesebben megnézem, mi a karitatív szervezés célja, és ki áll az ügy háttérében.

– Végezetül kérem, ajánlja az Evangelikus Élet olvasóinak egy kedves zenéjét a húsvéti dallamkörből!

– Gondolataim a nagyheti zeneakadémiai növendékhangverseny körül forognak. Az elmúlt évben a zeneművészeti egyetem zenekarával, kórusával, szólistáival Bach Máté-passióját adtuk elő, idén pedig április 8-án a nagyteremben a János-passió csendül fel. Nagyon sok próba előzi meg, s talán jobban izgulok, mint ha én szerepnél. Korábban csak magamért voltam felelős, most a kereszténység legnagyobb ünnepének előestéjén tanítványaimért s az egész előadás sikeréért dolgozom.

■ CSERMÁK ZOLTÁN

Túllátni a torlaszokon

„...az Úr angyala leszállt a mennyből, odament, elhengerítette a követ, és leült rá” (Mt 28,2)

■ ADORJÁNI DEZSŐ ZOLTÁN

Egy-egy nagyobb feladat befejezésekor, életünk nehéz periódusainak átvészélése után gyakran mondjuk: „Nagy kő esett le a szívemről.” És ez így is van, hiszen a feladat, a nehézség kőként zárta el az utat életünkben, kilátástalanná, reményvesztetté, sötétté téve a gondolatainkat, érzelmeket.

Félelmek kerítik hatalmukba ilyenkor az embert, mert nem lát túl a kővön, csak az élete elé görgetett súlyos sziklát látja. Nem lát értelmet, célt, értékítéletében elbizonytalanodik, sőt életét is értelmetlen, értéktelen eseményhalmaznak látja. Bezárkózik életének elefántcsonttoronyába, panaszkodásba, siránkozásba, rezignáltságba menekül.

Hasonló lelkiállapotban lehetnek Jézus tanítványai is a nagypénteki események után. A magukba zárkózás, a félelem, a kilátástalanság állapota uralta őket. Nem láttak mást, csak a sír szájára görgetett hatalmas követ. Nem volt bennük remény, nem jutott eszükbe Mesterük ígérete, mely szerint harmadnapra feltámad. Hiábavalónak tartották a tanítványságot, a testi-lelki áldozatot, az addig Jézus mellett eltöltött időt. Úgy gondolták, mindennek vége, minden hiábavaló volt – és ez a legborzasztóbb, a hiábavalóság, az értelmetlenség, a céltelenség.

Ez ma, a 21. században sem változott. Mint Jézus halála után a tanítványok, mi is azt tesszük az ő mai követőiként, kilátástalannak, kiüttlannak látszó helyzetünkben, amikor a halmozódó válságok miatt egyre nehezebb a megélhetés, egyre kevesebb a munkalehetőség, nőnek az adók, nő a bűnözés és az erőszak. Nem merjük nyugodt szívvel kiengetni gyermekeinket az utcára, sokszor már a tévét is félve kapcsoljuk be, mi is begubózunk, bezárkózunk, és félni kezdünk, nem látunk mást, csak az élet nehézségei által elénk görgetett hatalmas követ. A nagy, megmozdíthatatlan, súlyos követ, és még véletlenül sem jut eszünkbe Jézus ígérete, hogy ő velünk van minden helyzetben, minden napon, minden körülmények között „a világ végezetéig”.

A feltámadástörténetből viszont tudjuk, hogy éppen ebben az állapotban történik meg az igazi csoda. Az Úr angyala leszáll a mennyből, elhengeríti a követ, és leül rá. Új utat, új le-

hetőségeket, új távlatokat nyit meg. Elhengeríti a követ, és az addig élettelen, sötét kamra kilátástalanságát megtöri a felkelő nap reményt hozó sugarainak fénye, melege, mely a feltámadást, az életet, a továbblépést, az

újrakezdést hirdeti. Ennek a továbblépésnek a lehetőségét viszont csak azon kevesek veszik észre, akik bár tudják, hogy ott van a kő, mégis azon túl keresik a válaszokat, a kő másik oldalán lévő világot, az életet. Nem a kő a fontos számukra, hanem az, akit eltakar előlük. Az asszonyok ezt tették. Nem maradtak bezárkózva, nem menekültek a siránkozás és önsajnálát sötét kamráiba, hanem talán félve, de mégis kiléptek az utcára, és készen voltak szembenézni mindazzal, ami a kővön túl várta őket.

Vizont mindez nem mondható el a tanítványokról. Ők továbbra is bezárkóznak, s bár a kő már fizikailag nincs ott, ők még mindig ott látják, még mindig nem veszik észre, nem hiszik el, hogy Jézus feltámadott és él. Nem hiszik el, hogy valami egészen váratlan fordulat következett be, s éppen ezért lehet továbblépni, valami újat kezdeni. Az egészet „asszonyi fecsegésnek”, képzelődésnek, andalító mesének tartják.

Bár elítéljük a tanítványoknak ezt az empirikus, racionális merevségét, mi sem vagyunk különbek. Noha tudjuk, hogy Jézus feltámadt, a kő már nincs ott, nem merjük megragadni az újrakezdés lehetőségét, hanem még mindig a súlyos kővel foglalkozunk, ez foglalja le gondolatainkat, energiánkat, ez zárja le látásunkat. Nem vesszük észre az új élet perspektíváit, nem látjuk meg a másik embert, a szolgálat lehetőségeit, nem érezzük kereszténységünk, tanítványságunk felelősségének szépségét és súlyát.

Olyanok vagyunk, mint az a kol-

dus, aki egy város főterén éveken keresztül, napról napra egy nagy kőre ülve várta embertársai könyörödményait. Bár mentőövként a város vezetői felajánlották neki, hogy ásson kutat azon a helyen, ahol koldulással

tölti az idejét, ő nem fogadta el a felajánlást, mert attól félt, hogy így a későbbiekben megszűnik megélhetési forrása. Halála után a város tanácsa úgy döntött, hogy a koldus emlékére mégis megépítik a kutat. A kő elvétele után alig haladtak egy keveset az ásással, amikor egy tele láda kincset találtak, arany és ezüst ékszereket, érméket. Ott volt a kő alatt a megélhetés, a nyomor felszámolásának lehetősége, a földbe rejtett kincs, de a koldus nem ragadhata meg, mert a követ őrizgette, mert csak a követ látta, azon túl nem látott.

Ezen a húsvéton Isten igéje arra biztat minket, hogy merjünk túllátni az elének gördülő köveken, legyen bátorságunk szembenézni a bennünk, szívünkön lévő kövekkel, és legfőképpen engedjük Isten, hogy elgördítsen utunkból minden akadályt, mely a vele és embertársainkkal való kapcsolatot gátolja.

Kívánom, hogy minden kedves egyháztagunk azzal a húsvéti örömmel és reménységgel menjen tovább, melyet a sírtól visszatérő asszonyok is éreztek, hiszen megtapasztalták, hogy amit lehetetlennek vélték, mégis lehetséges. A sírből élet fakad, mely a mi számunkra is élet.

Kívánom, hogy mindannyiunk életében igaz legyen az, amit egyik ifjúsági énekünk így fejez ki: „A kő már nincs ott, a gyásznak vége, / Örven-dezz bátran, feltámadt a holt. // Új reggel virrad, / felkelt a nap már, / új reggel virrad / tárd ki szíved. // Új reggel virrad, / életet kaptál, / új reggel virrad, / Jézus közel.”

Álom

Este, elalvás előtt érdekes írást olvastam az ágyban. Az állt a német katolikus hetilapban, hogy hosszú idő óta Barack Obama az első amerikai elnök, aki lelki tanácsadó kört szervezett maga köré, melynek tagjai neves amerikai egyházi személyek.

Az elnök a feladatra teológiában jártas férfiakat keresett, két fehéret és három feketét. Itt áll a nevük is, nem titok. T. D. Jakes és Joel C. Hunter egy megaggyülekezet vezetői. Otis Moss és Jim Wallis egy-egy szabadegyházhoz tartoznak. Kirbyjon H. Caldwell pedig metodista lelkész. Egyikük sem kötődik a Demokrata Párthoz. Amiben egyek: mindannyian kritikával kezelik a liberális teológiai és a liberális erkölcsi jelenségeket. Obama elnök kérésére a rendelkezésére állnak akár személyes találkozás keretében, de tervezik szükség esetén „privát körtelefonos imaközösséget megszervezését is”. És „mindannyian azt a meggyőződésüket közvetítik az elnök felé, hogy a keresztény hit legyen az alapja minden gazdasági és szociális egyenlőtlenség elleni harcnak”.

Kiesett a kezemből az újság. Magam elé meredtem a szoba sötétjében... Imbolygó árnyak bukkantak föl a homályból. Láttam, ahogy parlamenti dolgozószobájában ül Gyurcsány Ferenc és Bajnai Gordon. A dohányzóasztalon gyertya ég, mellette egyszerű fakereszt. A fotelekben ott ülnek egy tágasabb körben Erdő Péter, Bölcskei Gusztáv, Ittész János püspökök, Mészáros Kálmán és Pataki Albert egyházelnökök, valamint Csernák István szuperintendens.

És csendben folyik a szó. Most nem arról, mennyi támogatást von el a kormány az egyházi intézményektől. Nem vibrál feszültség a levegőben. A miniszterelnök most tanácsot kér: hogyan lehetne visszatárolni a Szent István-útra? Hogyan lehetne erősíteni ebben a népben a nemzeti öntudatot, a keresztény értékek megbecsülését? Kérdez a miniszterelnök: miben tudnának segíteni a keresztény egyházak a nép talpra állításában? Hogyan lehetne ki-lábalni a mindent megmértelmező erkölcsi válságból?

A vendégek higgadt hangon sorolják, mit is lehetne tenni. Hisz kétezer éves tapasztalat hordozói ők. Minden gyökeres megújulás alapja az Istenhez való megtérés – mondja az egyik egyházfő. Segíteni kell a gyermekek s az ifjúság hitre nevelését – imígy a másik. Az írott médiában az igazság és a valóság érvényesüljön. Tévét, rádió ne terjesszen többé erkölcsatlenséget, és szűnjék meg a sekélyes celebvilág. Igazság és hazugság kerüljenek a helyükre. Valaki szóba hozza a gyónást is. Mert a bűnvallás lehet az első lépés a megújulás folyamatában. Az életgyónás elengedhetetlen – mondják szeretettel, de határozottan az egyházvezetők. A vezetésnek kellene ebben jó példát mutatnia, ha kell, élen járnia. S mennyi áldás lenne a parlament munkáján, ha minden ülészak előtt ökumenikus istentiszteleten vennének részt a képviselők és a kormánytagok, ahonnan gyónás és áldozás vagy úrvacsora után, Isten igéjével a tarsolyukban térnének vissza felelős munkájukhoz az ország házába!

S ekkor valami rettenetes történt. Az arcom elmosódtak, a szobában hangfoszlányok kavargottak, minden a feje tetejére állt. Egy hang kiabálta túl a fokozódó zűrzavart: „De én rendszeresen bérmálkozom!!!” A szoba egy szemvillanás alatt kiürült, döbönt csend lett. S én – csatakosra leizzadva – fölébredtem. Már reggel volt. A mindent összezavaró összetörte az álmodat.

Valamikor voltam én is képviselő. Persze olyan kisvárosi, önkormányzati. Tudatosan vállaltam, hogy soha nem tartózkodtam a szavazásoknál. Amit helyesnek tartottam, arra igennel szavaztam, amivel nem tudtam azonosulni, arra meg nemmel. Hittem, hogy lehet tisztességesen és keresztény módon politizálni. Ma már persze sok mindent másként látok. De akkor is azt gondolom: minden negatív közéleti tapasztalat ellenére is szükség van a keresztény erkölcsre, tanításra, alapállásra, tartásra, hitre a közéletben. És a gazdasági életben is. És az intézmények irányításában is. És egy ország irányításában is.

Mondjuk inkább úgy: kihagyni közéletünk, politikai döntéseinkből az élő és mindenható Istent – főbenjáró bűn és nagy-nagy mulasztás. Minden bajunk oka ugyanis ebben áll. Kihagytuk Istent mindenből, nem kell az ő vezérése. Okosak vagyunk mi nélküle! Úgy véljük, nem tartoznak rá a pénzügyeink. Szeretnénk őt beszorítani a templomokba. S lassuk meg, mire mentünk – nélküle. Itt egyensúlyozunk a szakadék szélén, mindenki ügyeskedik, csak a túlélés a cél. Mindenáron.

Pedig így is lehet: „Mindenháti Isten... Töltsd meg szívemet angyali tisztaság szeretettel embertársaim iránt, hazám iránt és honfitársaim iránt... Sugalld nekem, mit és hogyan kell kezdenem, hogy egykoron a tőkével, melyet reám bízál, elszámolni tudjak... Ez imádság ne mondassék, hanem szüntelen cselekvés által küldessék az égbe.” (Széchenyi István: Napló)

■ LUPTÁK GYÖRGY

A Szentföldre készül a pápa

Május 8-án kezdi meg nagy érdeklődéssel várt látogatását XVI. Benedek pápa a Szentföldön és a Közel-Keleten. A zsidó állam mellett felkeresi Jordániát és a Palesztin Hatóság által ellenőrzött területeket is. Jordániában muszlim vallási vezetőkkel, diplomatakkal és jordániai egyetemeket vezetőivel folytat eszmecserét. A római katolikus egyházfő Izraelben ellátogat a siratófalhoz, tanácskozik rabbikkal, mohamedán muftikkal és keresztény egyházi vezetőkkel egyaránt. XVI. Benedek május 15-én utazik el Izraelből. (Az Ökumenikus Tanulmányi Központ következő szentföldi zárandokcsoportja az eddigi tervek szerint május 14-én érkezik egyhetes bibliai útra a Szentföldre.)

▶ ÖTK-infó

HIRDETÉS

A Magyarországi Luther Szövetség budapesti tagozatának tavaszi előadásai sorában Lackner Pál tábori püspök tart előadást *Presbiteri rendszerű-e az evangélikus egyház Magyarországon?* címmel a Deák Téri Evangélikus Gimnázium könyvtárában (Budapest V., Sütő u. 1.) április 23-án, csütörtökön 18 óra és 19.30 között. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

HIRDETÉS

A Szentföldre tervezett utak – új áron

„Jézus nyomában” a Szentföldre vezetnek ismét az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK) zárandoklatai, a körülmények kedvező változásai miatt *csökkentett áron!* A Bibliából ismert történelmi helyek felkeresése céljából két csoport indulását tervezzük: május 14–21. között, illetve október 8–15. között. A tiszta elszállásolást, a kiváló ellátást és a teljes biztonságot garantálja a húsz éve kialakult szoros együttműködés a szentföldi partnerrel. A kísérő magyar lelkész a program során felkeresendő minden bibliai helyszín történetét behatóan ismerteti. A családi-as lelkületű csoportok az elmúlt évek tapasztalatai szerint testvéri-baráti kapcsolatok kialakulásához vezethetnek.

Az új részvételi díj, amely minden kiadást magában foglal, 1100 USD-dollár vagy az ennek megfelelő forintösszeg, a befizetéskor érvényes árfolyamon átszámítva. Jelentkezni lehet még május 5-ig, illetve október 1-jéig.

Minden kérdésre részletes tájékoztatással szolgál telefonon vagy személyesen az ÖTK (1114 Budapest, Bocskai út 15. III. 3.; tel./fax: 1/466-4790, /20/594-7918, e-mail: okumenik@freestart.hu) vagy *Gimesi Zsuzsa* szervező lelkész (70/508-7624, e-mail: ssnngms@citromail.hu).

HIRDETÉS

Szená-torok-koncert

A Magyar Országgyűlés képviselői kórusa a Gaudiopolis Békásmegyéri Evangélikus Szeretetház javára ad koncertet április 17-én 18 órakor a Deák téri evangélikus templomban. Házigazda: Gáncs Péter püspök.

Műsorban Halmos László, Esterházy Pál, Georg Friedrich Händel, Kodály Zoltán, Szokolay Sándor, Ludwig van Beethoven, Henry Purcell, César Franck, Giuseppe Verdi, Charles Gounod művei.

Vezényel Iványi Tamás. Zongorán kísér Miczinger Ilona. Orgonán közreműködik Kerekes Sándor.

Slovenská príloha

Stranu zostavili: Tímea Guláčová, Hilda Guláčová-Fabulová

„Ježiš hovorí: Bol som mŕtvy, a hľa, som živý naveky vekov a mám kľúče smrti a podsvetia.“ (Zjavenie Jána 1,18)

Veľkonočná nedeľa

Božie Slovo je istota: Ježiš žije! Kresťanstvo je založené na viere vo vzkrieseného Krista. Apoštol Pavol hovorí: „...ak Kristus nebol vzkriesený, daromná je vaša viera“ (1Kor 15,17).

Je zaujímavé, že to, čo dnes považujeme za samozrejme – Ježiš je živý Pán, v čase Jeho zmŕtvychvstania nebolo ani zďaleka také jednoznačné. Práve naopak. Táto udalosť bola sprevádzaná mnohými pochybnosťami (Lk 24,11), strachom (Mk 16,14). Lukáš na rozdiel od iných

evanjelistov zachytáva pozoruhodnú zmienku. Mužovia v žariacom rúchu hovorili prelaknutým ženám: „Niet Ho tu, ale vstal. Rozpomeňte sa, ako vám hovoril, že... v tretí deň musí vstať z mŕtvych.“ Odvolávajú sa na Ježišovo slovo, na Božie slovo. Do našich pochybností, strachu, nevedomosti, nevery, Božie Slovo hovorí s istotou: „On vstal z mŕtvych.“ Nemusíme brať ohľad na neisté, ustráchané a odmietavé postoje. Držíme sa istoty Božieho Slova: Ježiš je živý Pán. (ES 136,1)

Veľkonočný pondelok

Stretnutie so vzkrieseným Kristom mení lenivé srdce na horiace. Keď človek disponuje veľkou mocou, obyčajne ju dáva najavo okázalým spôsobom. Vzkriesenie Pána Ježiša je najväčším prejavom Božej moci. Paradoxne – sotva si to niekto všimol. Iba zopár ustráchaných žien neistých učeníkov, ktorí mali problém vôbec veriť tomu, čo videli a počuli. Keby Boh chcel, iste by mohol vzkriesenie zariadiť tak, aby boli všetci ohromení tak ako strážcovia pri hrobe (Mt 28,4). Namiesto toho sa celkom „obyčajne“ prihovára Márii Magdaléne (J 20,16), alebo učeníkom na ceste do Emaus. Viera na základe zázrakov stavia človeka pred jednoznačnú vec. Nedáva možnosť voľby. Proste je to tak. Pán Ježiš však nechce vie-

ru z donútenia. Zvesť o vzkriesením ide „obyčajne“ – od srdca ku srdcu a dáva možnosť slobodného rozhodnutia. Trpezlivo načúva učeníkom, vykladá im Božie Slovo a dáva možnosť voľby – pozvete ma ďalej, alebo necháte odísť... V učeníkoch však už horelo srdce. Takú moc má slovo živého Boha. Pozývajú Ho ďalej. Pri lámaní chleba – v blízkom osobnom stretnutí s Ježišom sa im konečne otvorili oči. Poznali, že On je živý Pán. Túto skúsenosť si nemohli nechať sami pre seba – s nadšením ju zvestovali ďalej. Osobné stretnutie so vzkrieseným Kristom mení nerozumné a lenivé srdce na horiace, otvára oči, aby sme Ho poznali a dáva nadšenie pre zvesť evanjelia. (ES 46)

Vzácnny poklad

Ten, kto mladý spoznal Pána, kto Mu svoje srdce dal, koho spasením a láskou Otec v nebi požehnal, ten aj iným vyznať túži, aký vzácnny poklad má, kto mu zmenil život celý: Ježiš, spása jediná.

Ten, kto každodenne chodí cestou, čo mu určil Pán, komu On sám dáva silu vyhnúť hriechu nástrahám, ten aj iným vyznať túži, aký vzácnny poklad má, kto mu radí, kto ho vedie: Ježiš, cesta jediná.

Ten, kto zrakom duše hľadá tam, kde nebeský je cieľ, kto chce ľuďom lásku dávať ako jeho Spasiteľ, ten aj iným vyznať túži, aký vzácnny poklad má, kto mu dáva život večný: Ježiš, nádej jediná.

■ JANKA NAGAJOVÁ

Obnovilo sa spoločenstvo s Bohom

Z obete Pána Ježiša Krista pre nás vyplýva, že máme žiť nový život ako zmierené a vykúpené Božie deti. Ako nové stvorenie sme povolaní slúžiť živému Bohu: „O čo viac krv Krista, ktorý mocou večného Ducha samého seba obetoval Bohu v bezvädnu obeť, očistí nám svedomie od mŕtvych skutkov, aby sme slúžili živému Bohu!“ (Žid 9, 14) Obnovilo sa narušené spoločenstvo s Hospodinom a vznikla nová situácia. Nový život, nové spoločenstvo, nový vzťah, ku ktorému sme povolaní a zaviazaní.

Obet Pána Ježiša vyvrcholila v nedeľné veľkonočné ráno. V tomto je iná ako ostatné obete. Kristova obeť by bola nedokončená a neúplná, ke-

by nebolo vzkriesenia. Stále by sme boli „v hriechoch“. Apoštol Pavol nám to ozrejmuje, keď píše: „... ale ak Kristus nebol vzkriesený, daromná je vaša viera, ešte vždy ste vo svojich hriechoch!“ (1K 15,17) Kristovo veľkonočné vzkriesenie sa dovršilo na Veľký piatok. Hriechy sú odpustené, zmierenie je dokonané.

A ako je to s obeťami dnes? Prestali alebo neprestali? Dá sa povedať, že áno aj nie. Tie, ktorými sme si chcel zmieriť Boha a získať odpustenie hriechov, prestali. Pokračujú však tie, ktorými chceme vzdať Bohu úctu. V Obrane Augsburgského vyznania sa píše: „Existujú dva druhy obete. Jedným je obeť zmierania,

to jest skutok, dávajúci zadostučínenie za vinu a trest, teda zmierujúci Boha alebo utišujúci Boží hnev: tento skutok aj iným zasluhuje odpustenie hriechov. Druhým je obeť vďaky, ktorá nezasluhuje odpustenie hriechov ani zmierenie, ale ju prinášajú zmierení, aby vzdali vďaky za prijaté odpustenie hriechov a za iné dobrodenia.“ Prvý druh človeka pri nesol Pán Ježiš Kristus. Druhý typ obete prinášame my kresťania ako prejav vďaky za to, čo sme od Boha prijali. Táto obetná prax pokračuje dodnes a máme ju robiť každý deň, aby sme si Boha uctili. Je dôležité rozlišovať obetné formy. Prvá je fyzická, druhá duchovná.

Život kresťana má poukazovať na Ježiša

Obete vďaky Biblia vymedzuje nasledujúco: „Skrze Neho teda vždy prinášajme Bohu obeť chvály, to jest ovocie pier vyznávajúcich Jeho meno.“ (Žid 13,5) Máme vyznávať Ježiša Krista, a tak Mu priniesť obeť chvály. Život kresťanov je životom, ktorý neustále poukazuje na Pána Ježiša Krista. Slovanmi, činmi, myšlienkami. Tento druh obetí môžeme prinášať iba vierou v Pána Ježiša Krista ako zmierení ľudia, a tak Mu poďakovať za prijaté odpustenie hriechov: „Prinášam Tebe obeť vďaky a vyzvať budem meno Hospodinovo!“ (Ž 116,17) Prinášať obeť chvály a vďaky znamená každodenné vyzvanie Boha a vyznávanie viery v Pána Ježiša. K tejto obeti sa radí aj Večera Pánova ako výraz vďaky Bohu za prijaté dobrodenia a tiež za zvestovanie evanjelia.

Apoštol Pavol kázal pohanom o radosnej

zvesti, aby v nich usmrtil „starého Adama“, čím by v ich vnútri začal nový život, a tak sa stávali príjemnou obeťou Bohu: „...aby som bol služobníkom Krista Ježiša medzi pohanmi vo svätej službe pri evanjeliu Božom, aby sa pohanania stali príjemnou obeťou posvätenou Duchom Svätým.“ (R 15,16)

Život zapojený do služby je Bohu príjemná obeť: „Prosím vás teda, bratia, pre milosrdenstvo Božie, vydávajte svoje telá v živú, svätú, Bohu príjemnú obeť, vašu rozumnú službu Božiu.“ (R12,1) Sem sa radia aj dobré skutky, ktoré konáme, aj utrpenie, ktoré kvôli Ježišovi znášame. Toto je rozumná služba Bohu, ku ktorej náš pozýva apoštol Pavol. Ešte presnejšie – je to služba, v ktorej poznávame Boha a srdcom Ho prijímame. Prinášať duchovné obete znamená prinášať a odovzdať seba samého Bohu. Aj toto je príjemná obeť Bohu, keď Mu človek odovzdá život. To sa však môže stať iba vierou v Pána Ježiša Krista: „...a aj vy sami ako živé kamene budujte sa na duchovný som, sväté kňazstvo, aby ste prinášali duchovné obete príjemné Bohu srkze Ježiša Krista“ (1Pt 2,5) Keď prinášame duchovné obete Novej zmluvy – svoje životy, slúžime Bohu, svedčíme o Ježišovej láske k strateným ľuďom, prijímame Večeru Pánovu, potom naplníme zmysel a význam Veľkej noci. Vyznávame tiež, že Ježišova obeť sa stala našou, privlastnili sme si ju a žijeme z nej.

■ MARIÁN KAŇUCH
Autor je farárom v CZ Bardejov.

„Quod scripsi scripsi” – Pilátus nagypéntekje

Parancsolni megtanultam:
Készítsetek táblát, gyorsan!

Ez álljon csak rajt: I. N. R. I.
Nehéz keresztre írni?

Görög, latin, héber írás...
Engem nem fojtogat sírás.

A nőm szokása sírni.
Álma fog sírba vinni...

Igazság? Sose volt, s nem lesz.
Báb vagyok, gógóm nem ereszt.

Kivégzés? Golgota-hegy?
Nekem aztán egyre megy...

Nem esdekelt térdre esve.
Szelíden nézett szemembe...

Ő szabad, én gyenge, rab.
Ő erős, tiszta, igaz.

Föntmarad-e az én nevem?
Följegyzi a történelem?

Őneki nincs serege,
De annál több irigye.

Rámutattam: lásd, az ember!
S ő majd túlél, s ítélem engem?!!

Országá másvilági.
Mesebeli „királyfi”.

A rangom: „császár barátja”.
Szent életét óvni gyáva...

Kézmosás, tisztaságom.
Jézus nem a királyom.

„Feszítsd meg”- et zúgott a nép,
Ugyan mást mit is tehetnék?

Nagylelkű tett egy maradt még.
Szerették? Méltón tessék!

■ DEMÉNÉ
SMIDÉLIUSZ KATALIN

Imádkozzunk a hazáért többet! (Imádság)

Urunk, Istenünk!
Kérünk, hallgasd meg könyörgésünket, amikor hazánkért imádkozunk!

Ments meg minket a lelki, erkölcsi és szellemi pusztulástól!

Add, hogy minél többen ébredjünk rá arra, hogy ez az ország tőled kapott közös otthonunk: földjével, erdeivel, hegyeivel, vízeivel, élővilágával, történelmével, hagyományával, nyelvvel, énekkincsével, művészetével, tudásával, amellyel másokat is gazdagított. Növelj bennünk a felelősségtudatot!

Őrizz meg attól, hogy elpazaroljuk kincseinket, és mások által elpazarolni se engedjük őket! Bocsásd meg bűneinket! Növelj hitünket!

Urunk!
A népek közösségében tarts meg minket a te nagy irgalmas szeretint!

Ámen.

■ KINCZLER IRÉN

Van-e másik...?

Tavasza van – újra. Téli, „halotti” állapotából most ébred a természet. Sokan gondolják – tévesen –, hogy a húsvét a természet éledésének ünnepe. Az évszakok körforgása során a tavaszt a nyár követi, a nyarat az ősz, az ősz a tél, hogy azután újra kezdődjön az egész előlről.

Az emberiség egy jelentős része örömmel, megnyugvással és nagyon szívesen venné tudomásul, hogy ez így van az élet minden területén: nem baj, ha elmúlik valami, majd jön helyette más. Az elszalasztott lehetőséget majd új lehetőség követi. Elment a busz, mert késve értem a megállóba? Majd jön másik. Elszakadt egy ruha, mert nem vigyáztam rá? Előveszek egy másikat.

Nem tetszik a főnöknek a beosztott viselkedése, munkája? Elküldi, mert – a klasszikus idézve – „van másik!”. De ha már itt tartunk: kormányváltás? „Van másik!” Miniszterelnök-váltás? „Van másik!” Reform, megszorítás? „Van másik!” Egészségügyi problémák, betegség? Ha az egyikből kilábalunk, „van másik”. És mindezek tetejébe: hiába gondolják sokan, hogy a halállal minden vége, itt is igaz a „van másik”. És ez az ember igazi tragédiája...

Isten ítélete emberi létünkön, hogy földi életünk után meg kell állnunk az ő ítélőszéke előtt, és szembe kell néznünk mindannak a következményével, amit földi életünk során tettünk, mondtunk, gondoltunk, elkövettünk. Amennyiben elmarasztal bennünket, ítéletünk a kárhozat, a

második halál. – Igen, „van másik!” Ha nem vesszük komolyan, akkor is. Ha nem gondolunk rá, akkor is. Hiába próbáljuk tagadni, nem menekülhetünk előle. A bűnt meg kell büntetnie Istennek, különben igazságtalan lenne.

De hogyan fér meg egymás mellett az igazságos büntetés és a meneti akaró szeretet? Úgy, hogy azt a (jogos) büntetést, melyet az ember nem tudna elhordozni, mert nem lenne képes rá, Isten Fia, Jézus Krisztus vállalta magára helyettünk. Ő meghalt azért, hogy mi élhessünk. Vállalta a büntetést egyszer s mindenkorra. Magára vállalta mindazt, ami elválaszt(hat) minket Istentől, hogy többé ne legyen semmi vád ellenünk. Ő szenvedte el a büntetést, a „másik” halált, és ezzel megnyitotta számunkra az utat Isten szeretetéhez. A teljes győzelmet pedig feltámadásával aratta, hogy a második halál hatalmát végleg megtörje. Ezért mondhatja húsvét ünnepének igéjében: „...halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai.” (Jel 1,18)

Pont. Nincs folytatás. Nincs „majd jön másik”. Csak ő van és az ő végleges győzelme. Ezt ünnepeljük húsvétkor.

■ SELMECZI LAJOS PÉTER

Az írás megjelent a *Monori Evangélikus Egyházközség Alapító címzettségre feljebb emelt lapjának 2009/1. számában.*

Országos konfirmandustalálkozó

► Második alkalommal rendezték meg Sopronban az evangélikus konfirmandustalálkozót. Ötletét két évvel ezelőtt *Bedecs Réka* elsőéves teológushallgató, licista öregdiák és barátnői vetették fel, s az öszzejövetelt elsőként 2007 novemberében az egyházkerület keretein belül szervezték meg. Az elmúlt hét végén azonban már e régió kívülről is érkeztek vendégek a Hetvényi Lajos Evangélikus Líceumi Diákotthonba.

A hetvenegy résztvevő között több korosztály képviselői is jelen voltak, a legfiatalabbaktól egészen a

nagymamáig. Lovászpata, Bakonyszentlászló, Kővágóórs, Budafok mellett a szlovákiai Ipolyszakálról is érkeztek vendégek.

A találkozó nyitóáhitátát *Mesterházy Balázs*, a Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Kollégium és Szakképző Iskola iskolaelnöke tartotta a hálaadás szükségességéről. Némi játékos ismerkedés következett, majd a társaság három kisebb csapatra oszlott – ezek mindegyike egy órán keresztül beszélgetett, illetve alkotott az egyházi esztendő ünnepeit alapul véve, csoportvezetők irányításával.

Ebéd után a 452 éves iskolát mutatta be *Tölle Balázs*, a líceum igazgatója (*képünkön*), majd remek hangulatú egyháztörténelmi vetélkedő mutathatták meg a résztvevők, hogy milyen egyháztörténelmi jelentőségű épületeket láttak sétájuk során.

Az alkalmat este hat órakor a soproni evangélikus iskolák – a Hu-

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: Halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai. (Jel 1,18)

Húsvét hetében az *Útmutató* reggeli és heti igéi ezt zengik: „Az Úr feltámadt! Az Úr valóban feltámadt! Dicsérjük az Urat! Halleluja!” (*Agenda*) Vezérgénkben ezt az örömhírt a húsvéti hit Teremtője jelenti be, aki feltámadt megigazulásunkra! Ezért mindenkor „*áldott az Isten (...), aki nagy irgalmasága szerint újjászülte minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által*” (1Pt 1,3; LK). A feltámadás ünnepe: „Ez az a nap, mit az Úr szerzett nekünk.” (GyLK 751) A hét első napján egy fehér ruhába öltözött ifjú adta tudtul e jó hírt a sírboltban, először az asszonyoknak: „*Feltámadt, nincsen itt.*” (Mk 16,6) „*Legutoljára pedig, mint egy torzszülöttnék, megjelent nekem is*” (1Kor 15,8) – vallja a „legkisebb” apostol. „*Jézus Krisztus legyőzte a halált, és világosságra hozta az el nem múlt életet az evangélium által.*” (2Tim 1,10; LK) *Luther* szerint: „Három ellenség támad rá egyszerre. Halál, bűn és ördög. És íme, mindhárom ellensége lábánál hever. E dicső győzelmet ünnepeljük ma.” Az emmausi két tanítványról Márk ezt írja: Jézus „*ezután más alakban jelent meg közülük kettőnek útközben, amikor vidékre mentek. (...) de nekik sem hittek*” (Mk 16,12–13) követői, pedig e kettő fülében s szívében még visszhangoztak az Úr szavai: „*Hát nem ezt kellett-e elszenvednie a Krisztusnak, és így megdicsőülnie?*” (Lk 24,26) Korinthusban (is) tagadták a halottak testi feltámadását, de Pál hirdette: „*...első zsengeként támadt fel Krisztus, azután az ő eljövetelekor következnek azok, akik a Krisztuséi.*” „*Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk.*” (1Kor 15,23.19) Én egyetemes keresztény hitvallásunk szavaival „hiszem a test feltámadását és az örök életet!” „*De megkérdendőnek való: hogyan támadnak fel a halottak? Milyen testben jelennek meg?*” (1Kor 15,35) Pál válasza, címszavakban: lelki testben, dicsőségben, erőben, romolhatatlanságban, halhatatlanságban; az utolsó harsonaszóra, egy szempillantás alatt lesz „*teljes a diadal a halál fölött*” (1Kor 15,54). Isten nekünk ezeket Jézus Urunk halála és feltámadása által adja, „*mert a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus már megáldoztatott*” (1Kor 5,7). S feltámadt a halottak közül, erről szól Pál evangéliuma, hogy a választottak „*is elnyerjék a Krisztus Jézusban való üdvösséget örök dicsőséggel. Igaz beszéld ez: Ha veled együtt haltunk meg, veled együtt fogunk élni is.*” (2Tim 2,10–11) *Luther* ezt így gondolta tovább: „Ahol Krisztus van, ott van bizony az Atya is és a Szentlélek is. Ahol pedig a Szentháromság van, ott nincs törvény, csak merő kegyelem; nincs bűn, hanem irgalmasság; nincs halál, csak élet; nincs pokol, csak tiszta mennyország. Így vigasztal engem a Krisztus műve – mintha volna sajátom.” Saját valamósodként zenged te is? „Az élet nekem Krisztus, / A halál nyereség. / Ez az én reménységem: / Kezdeté lesz a vég.” (EÉ 504,1)

■ GARAI ANDRÁS

Az Evangélikus Élet következő rendezvényén Észak-Írországról tart fotókiállítás-megnyitótval egybekötött, vetített képes előadást Boda Zsuzsa. Zenél a Shamrock együttes.

Április 22., szerda 18 óra
Fehér Páva étterem,
pincehelyiség
(1091 Budapest, Üllői út 7.,
a Kálvin tértől egy percre;
az épületben van lift)

A részvétel ingyenes.
A kiállítás megtekinthető május 3-ig.

EVÉLET-EST » ÉSZAKÍR VARÁZS

HIRDETÉS

Felvétel a bővülő Kiskeák Óvodába

A szeptembertől újabb csoporttal bővülő Kiskeák Evangélikus Óvoda (1052 Budapest, Deák tér 4.) várja a 2009/2010-es tanévre a 3–6 éves gyermekek jelentkezését. A jelentkezéseket személyesen adhatják le a szülők az óvodában április 20. és 24. között, 12-től 17 óráig. A jelentkezéshez mellékelni kell lelkési ajánlást, a keresztlevél másolatát, illetve az óvodaválasztás indoklásának rövid leírását. További információk az 1/483-2160-as, illetve a 20/824-6917-es számon kérhetők.

HIRDETÉS

Női hétvége

Szeretettel hívjuk az érdeklődőket *női hétvégére*, amelyet egyházunk Női Missziói Szolgálata szervez Révfülpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatói Központban május 14. és 17. között *Váltság* címmel.

A hétvégén tartott bibliatanulmányok azokat a szentírási igazságszokat veszik vizsgálat alá, amelyek Isten népének nehéz időszakairól, ugyanakkor Isten mélységeken átívelő irgalmáról tesznek bizonyosságot. Lelkészek és világi előadók mutatnak rá a nők reményt sugárzó szolgálatának fontosságára a családban, egyházban és a mai magyar társadalomban.

Jelentkezését, kérjük, május 1-jéig juttassa el a következő címre: MEE Női Missziói Szolgálat, 1085 Budapest, Üllői út 24.; e-mail: marta.pinter@lutheran.hu.

■ T. Cs. – MEB

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

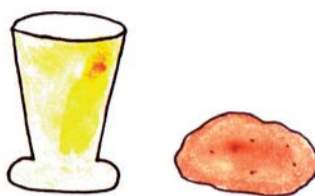
A nagyhét néhány fontos eseményének szimbólumát láthatjátok megrajzolva. Írjátok a vonalakra a velük kapcsolatos meghatározásokat!

nap:

nap:

nap:

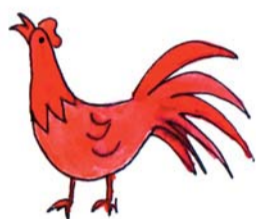
nap:

város:

esemény:

esemény:

helyszín:

nap:

nap:

nap:

nap:

tanítvány:

személy:

helyszín:

esemény:

4. országos evangélikus gyermeknap

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket...” (Mk 10,14)

A Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztálya immáron negyedik alkalommal rendezi meg országos gyermeknapját, melynek témája szorosan kapcsolódik a nyolcadik evangélikus bábversenyhez: *Gyermekek a Bibliában*. A rendezvénynek május 30-án az Alberti Evangélikus Általános Iskola ad otthont Albertirsán.

A délelőtti hangulatról és a mulatságról a Kolompos együttes gondoskodik.

Részletes programot hamarosan a <http://ifjusag.lutheran.hu> oldalon található, jelentkezni lehet on-line a camper rendszerén keresztül: <http://ifjusag.lutheran.hu/camper>.

További információ Pál Marietta gyermek- és ifjúsági referenstől kapható, e-mail: marietta.pal@lutheran.hu.

Sok szeretettel várunk minden gyerkőcöt és érdeklődőt!

HIRDETÉS

Rajzpályázat gyermekeknek – 2009

A Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztálya rajzpályázatot ír ki *Gyermekek a Bibliában* témakörben.

A gyermekek öt kategóriában, korosztályonként pályázhatnak: óvodások, 1–2. osztályosok, 3–4. osztályosok, 5–6. osztályosok és 7–8. osztályosok. Minden pályázó legfeljebb három rajzot küldhet be.

A rajzok A/4-es méretben készüljenek. Használható színes ceruza, filctoll, zsírkréta vagy festék. A lap hátsó oldalán szerepeljen a készítő neve, életkora, a mű címe, illetve a pályázó lakcíme, gyülekezete és az óvoda vagy iskola neve.

A pályamunkák beérkezésének határideje: 2009. május 15. A cím, ahová a rajzokat várjuk: Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztálya, 1450 Budapest, Pf. 21.

Az eredményhirdetés a 4. országos evangélikus gyermeknapon lesz Albertirsán, az Alberti Evangélikus Általános Iskola tornatermében május 30-án.

Az országos evangélikus gyermeknapon a zsűri által legjobbnak ítélt rajzokból a tornaterem galériáján kiállítást rendezünk. Minden pályázónak jutalom jár, és az egyes korosztályokban az első három helyezett ajándékban részesül.

További információ Pál Marietta gyermek- és ifjúsági referenstől kapható (telefon: 20/824-4454; e-mail: marietta.pal@lutheran.hu).

Kedves Gyerekek!

► Utolsó részéhez érkezünk Albert és Pongrác lovag hét fordulóból álló lovagi tornájának. A Tudás erdejében levő várnál a nagyheti eseményszorozathoz kötődő feladatokat kellett megoldaniuk. Ha ti is megoldótátok, a megfejtéseket egyben, összegyűjtve küldjétek el a szerkesztőség címére (Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: **Gyermekvár**. A végén ajándékot kaptok.

GYERMEKVÁR

7.

A két lovag a reggelizőasztalnál üldögélt, miközben a szélesre tárt ablakon hangos madárdalolás és édes virágillat áradt az ebédlőterembe.

– Igazi húsvét reggeli örömteli hangulat! – szölt Albert.

– Bizony, bizony, de hisz a legnagyobb ünnepre ébredtünk ma: Jézus feltámadásának az ünnepére.

– Mária és az asszonyok pedig nem is sejtették akkor reggel, hogy a gyászuk milyen örömmé fog változni!...

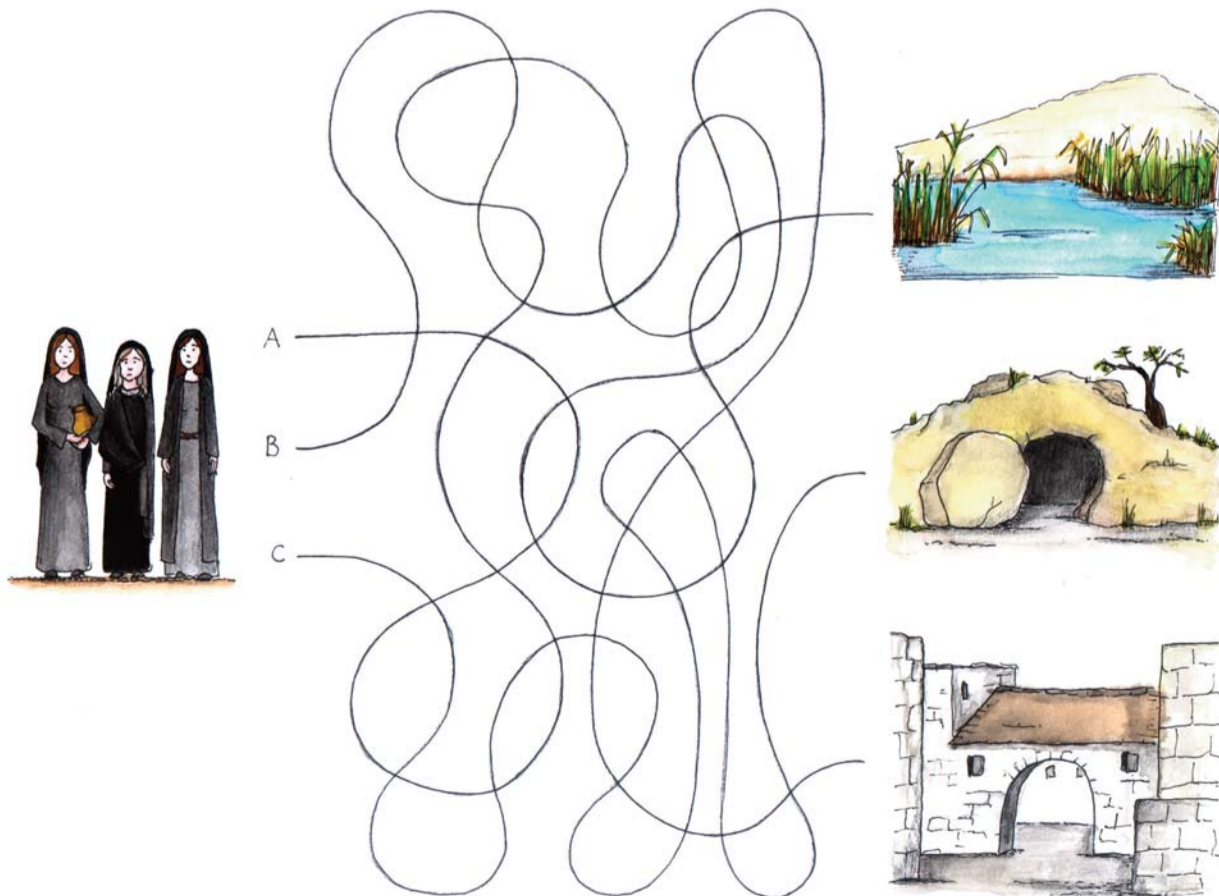
– Az biztos. Elmentek, hogy tiszteleggel eltemessék Jézust, akit a közeledő ünnep miatt csak sietve tudtak a sírba helyezni. Vittek magukkal sokféle kenetet és balzsamot. Ahogy közeledtek a sírhoz, látták, hogy a hatalmas zárókő el van hengerítve. Először azt hitték, valaki elrabolta a Mester holttestét.

– De amikor beléptek a sírba, egy fehér ruhás angyal megkérdezte tőlük: „Miért keressétek az élőt a holtak között? A názareti Jézus nincs itt, feltámadt.” Az asszonyok pedig szaladtak, hogy elmondják a tanítvá-

nyoknak a hírt. A feltámadt Jézus pedig még negyven napig járt a földön, többször is találkozza a tanítványokkal.

– Biztos vagyok benne, hogy az utolsó próbánk a Megváltó feltámadásával lesz kapcsolatos. Gyere, menjünk, mert a trónteremben már várnak ránk, hogy odaadhassák a feladatot.

Melyik úton jutottak el az asszonyok a sírhoz?

Piliscsaba 2008–09

Véget ért a második évfolyam a gyülekezetimunkás-képzésben

► **Harminchét hallgató érkezett a múlt év őszén kezdődött gyülekezetimunkás-képző tanfolyamra huszonhat gyülekezetből, az ország minden részéből. Tanulni és szolgálni vágyó evangélikus testvéreink havonta az utolsó héten gyülekeztek össze, hogy alkalmassá váljanak saját gyülekezetükben a lelkész irányításával a különböző egyházi feladatok elvégzésére.**

Három plusz egy cél lebegett az előadók és a hallgatók előtt. Az utóbbiak teológiai ismereteinek bővítése volt az egyik. Ezért a Biblia alaposabb megismertetése, értelmezési módja, valamint az egyháztörténet egyetemes és hazai eseményei álltak a lelkészek és teológiai tanárok előadásainak középpontjában. Különösen a korszakokat meghatározó bibliai igék és történelmi jelenségek kerültek reflektorfénybe.

A kapcsolatteremtés módját gyakorolták, és meghatározott témában folytattak beszélgetést a résztvevők a pasztorális felkészítés alkalmán – ez volt a második terület, amellyel foglalkoztak. Nyilvánvalóvá vált, hogy némelyek a hívogatásban, mások az idősek látogatásában tudnak jó szolgálatot végezni, és külön kiváltság, ha valaki a lelki beszélgetés karizmáját is ajándékkul kaptá, alapos ismeretekkel párosulva.

Nehéz lett volna elképzelni e tan-

folyamatot anélkül, hogy mai egyházi életünkről és a gyülekezetek lelki és szociológiai helyzetéről ne szóltunk volna. Egyházunk sokféle szolgálata (iskolák, diakónia, külügyi kapcsolatok, médiamunka, ifjúsági rendezvények, gyermekalkalmak) éppúgy előkerült, mint az ökumené mai helyzete. De a különböző gyülekezetítípusok is kirajzolódottak kontúrjaikban a hallgatók előtt. Természetesen gondosan figyeltünk az interaktivitásra és a kérdezés lehetőségének biztosítására. Illesse köszönet a tanfolyam előadóit szolgálatukért.

A plusz egy pedig, amit a hallgatók kaphattak, a hitünk erősítésére szolgáló kegyességi alkalmak voltak: rövid áhítatok reggel és este, istentisztelet úrvacsorával, személyes bibliaolvasás, végül – a tanfolyam utolsó aktusaként – minden hallgatóval egyenkénti pasztorális beszélgetés a képzésen tapasztaltokról és jövőbeli, lelkészével egyetértésben sa-

ját gyülekezetében végzendő szolgálatáról.

Örvendetes tapasztalat volt, hogy a tanfolyam végére hogyan formálódott közösséggé az egyébként sokszínű és különböző életkorú csapat. Egybekapcsolta őket közös hitük és a Krisztus szolgálata iránti elkötelezettségük. Jól látják, hogy ma sokkal nehezebb életkörülmények között tudjuk megélni kereszténységünket (erőteljesebb kísértésvonulatok, nehezebb anyagi helyzet, bizonytalan munkalehetőség, individualista visszavonulás a saját csigaházunkba, szekták csábító leleskedése stb.), szükség van a családokkal való aktív kapcsolattartásra és arra, hogy mellettük álljunk. Egyedül erre a lelkész nem képes.

Székesfehérvárról immár tizenegy testvérünk léphet a „rajtvonalhoz” saját gyülekezetében.

A tanfolyam elvégzéséről hallgatóink bizonyítványt kaptak. Továbbképzésükre évente két hétvégén kínálunk alkalmat. Az első évfolyam végzettséig is lehet csatlakozni éppen ebben a hónapban, április 24–26. között Piliscsabán.

Kísérje Urunk gazdag áldása az új gyülekezeti munkások életét és szolgálatát!

■ D. SZEBIK IMRE

KIRÁNDULÓ GYÜLEKEZETEK FIGYELMÉBE

A siroki vár

Verőfényes tavaszi napsütésben indulunk felfelé. A meredek út szerencsére nem hosszú, és kifogástalanul ki van építve. Egy darabig beton-, később kövezett úton kapaszkodunk felfelé, miközben szinte hálálkodik szervezetünk a friss levegőn végzett mozgásért.

Ahogy közeledünk a várhoz, egyre jobban kitárul a táj. Aligha lehetett könnyű életük a végvári vitézeknek, amikor még ökrös szekérrel, lóval, netán emberi erővel kellett felhordaniuk ide mindent. Cserébe persze az ostromlóknak sem volt egyszerű dolguk.

A romjaiban is impozáns, riolittufa ormán büszkén álló műemlék meghódítása ma is izgalmas feladat. Falépcsőkön, boltíves alagúton át vezet az út az egykori várudvarra, a falmaradványokhoz. Az innen feltároló pazar kilátás minden fáradságért kárpótol. Alattunk – mintha csak egy terepasztalt látnánk – a környék települései, mögöttük térképékként kitevítve dombok, erdők, rétek, a Mátra hegyvonulata és csúcsai. S ha szerencsénk van, és derült időben nézhetünk szét, mindehhez még páratlan szín- és fényorgia párosul.

A siroki vár sosem játszott igazából fontos szerepet történelmünk folyamán, s nem kötődik hozzá a közeli egri váréhoz hasonló történet, kultusz sem, de néhány nagy csatát azért láthatott. Valószínűleg az Aba nemzetség építette a 12. században. 1320 és 1372 között a királyé, majd különböző főúri családoké volt. 1596-ban ostrom nélkül bevették a törökök, 1686-ban pedig ugyanígy adták föl.

Az ősi kövek tragédiáról, keserűségéről és persze vigasságról egyaránt beszámolhatnánk. Megkapóan kedves, legszebb balladáinkra hajaz viszont az a monda, amely a helyhez kötődik. Érdeemes röviden felidézni.

„Élt egyszer régen egy sziklabércen az öreg Darnó király, ki féltő gondal nevelte egyetlen gyermekét. Egy aranyló délutánon a patak mentén sétálva az ifjú Darnó egy pórleányt látott. Tarnát – mert így hívták a leányt – is megigézte az ifjú, délceg vitéz, így azonnal egymásba szerettek. Ám az öreg király nem nézte ezt jó szemmel, s elkergette a fiatalokat, a leány családját pedig megbüntette. A két fiatal belebetegedett a bánatba, s hiába enyhült meg később az öreg király, már csak fiát láthatta viszont, mivel Tarna szíve meghasadt bánatában. Mikor pedig az ifjú Darnó megtudta ezt, követte kedvesét a sírba. Ott temették el őket a hegy lábánál, ahol

Várhegyi kalandozásunk után az ismert úton értünk vissza a parkolóba, onnan pedig pár perc alatt a 2100 fős Sirok településre, ahol szívesen fogadják és látják el sokféle földi jóval a kirándulókat.

Talán a hely szelleme, talán a természet közelsége, netán a tiszta idő tette, nem tudom, de tény, hogy egy – sajnos lassan már feledésbe merülő – szép szokást élhettünk meg ottjártunkkor: ismeretlenül is köszöntötték egymást a kirándulók. Az pedig nemcsak a régmúltat őrzi, de a mának is üzen, hogy a megmaradt fal legmagasabb pontján mindig ott leng a piros-fehér-zöld lobogó.

a – mai Tarna – patak két ága összefolyik, így őrízve meg nevét a szegény leánynak. Az öreg Darnó hegy pedig azóta is ott őrködik felettük, s máig azt sóhajtja: sírok, sírok.”

A vár az év bármely szakában, előzetes bejelentés, engedély nélkül látogatható, sőt belépődíjat sem szednek ezért a lenyűgöző élményért.

■ GYARMATI GÁBOR

HIRDETÉS

A *Bolyki Brothers énekegyüttes* jótékonyági hangversenyt ad a Deák Téri Evangélikus Gimnázium javára április 20-án, hétfőn 19 órakor az Uránia Nemzeti Filmszínházban. A koncertre jegyek április 2-ától válthatók az iskola gazdasági irodájában (1052 Budapest, Sütő utca 1.) hétköznapokon (nagycsütörtök és nagypéntek, valamint a húsvét utáni keddi kivételével) 9 és 15 óra között 1500–2500 Ft-os áron. Szeretettel hívunk, várunk mindenkit erre a különleges alkalomra.

HIRDETÉS

„Jézus a jó pásztor” (Jn 10,1–16)

Missziói családi napok lesznek Telekgerendáson április 24. és 26. között, péntek reggeltől vasárnap kora estig. Ízelítő a programból: pénteken és szombaton délelőtt 9 órától *Liptákné Gajdacs Mária* lelkész áhítatával kezdődik az együttlét, majd külön gyerek- és felnőttprogramokkal folytatódik a nap. Délutánonként biznyságtételekre kerül sor. Pénteken a 16 órakor kezdődő fórumbeszélgetés vendége, illetve a 17 órakor kezdődő evangélikáció biznyságtétevéje *Gáncs Péter* püspök lesz, 19.30-tól pedig a mezőberényi *Élek együttes* ad műsort. Szombaton 17 órától *Ribár János* esperes evangélikál, 19.30-tól pedig az orosházi Immanuel együttes műsora következik. Vasárnap a 10 órakor kezdődő úrvacsorás istentiszteletet és az ebédet követően 13 órakor *Fenyvesi Félix Lajos* költő lesz a program vendége.

HIRDETÉS

A Lepramisszió körzeti jótékonyági rendezvényt tart április 19-én, vasárnap 16 órakor Miskolcon, a tetemvári református templomban („deszkatemplom”). Képes előadással mutatja be a misszió munkáját *Janet Walmsley*, a Nemzetközi Lepramisszió fejlesztési igazgatója. A nyitóáhitatot *Csomós József* püspök, a rendezvény fővédnöke tartja. Zene-számokkal szolgál a *Jerikó fúvóegyüttes*.

A Lepramisszió tavaszi csendesnapját és nagygyűlését április 20-án, hétfőn 10 órakor tartja az újpesti baptista templomban. Képes előadással mutatja be a misszió szolgálatát *Janet Walmsley*, a Nemzetközi Lepramisszió fejlesztési igazgatója. A szeretetvendégséggel záruló alkalomra, mely körülbelül 13 óráig tart, mindenkit szeretettel várnak. (A templom címe: 1043 Budapest, Kassai u. 26., a metró újpesti végállomásától a Munkásotthon utcán öt perc gyalog.)

HIRDETÉS

Meghívó

Tízéves az *Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ Révfülöp, április 17., péntek*

- 10.30: Ünnepi istentisztelet – *Ittész János* elnök-püspök
- 11.00: Köszöntés – *Hafenschér Károly* mb. igazgató; Bevezető – *Pröhle Gergely* országos felügyelő; Révfülöp és a Balatonyöngye – mesél a múlt – *Miklós Tamás* polgármester; Evangélikus egyház és oktatásügy – *dr. Kertész Botond* történész.
- 12.30: Ünnepi ebéd
- 14.00: Ordass Lajos és az evangélikus oktatásügy – *dr. Böröcz Enikő*; Személyes megemlékezés *Ordass Lajos püspökről* – *dr. Boleratzky Lóránd*
- 15.00 Zárszó

Az alkalomra nagy tisztelettel és szeretettel hívunk és várunk minden érdeklődőt. A megjelenteket ebéddel szeretnénk vendégül látni, ezért részvételi szándékukat, kérjük, jelezzék a 20/770-3829-es telefonszámon vagy a revfulop@lutheran.hu e-mail címen.

HIRDETÉS

Az Evangélikus Missziói Központ új kiadványai

Új ének 2.

Ifjúsági énekek a Szélrózsza Band előadásában. Az ifjúsági osztály és a rádiómisszió közös kiadása. Ára 1200 Ft. A CD-n szereplő énekek: *Annyi mindent hordozunk a világban*; *Szélrózsza-ének*; *Egyedül csak Te vagy*; *Most keljtek fel!*; *Újítsd meg bennünk békéd!*; *Az Úr szent nevét új énekkel zengjük!*; *Mint fáradt vándor*; *A tűz körül ültek a pásztorok*; *Ez az öröm el ne múljék*; *Zarándokének*; *Későre jár*.

Megrendelhető az ifjúsági osztálytól és az Evangélikus Missziói Központtól.

Missziói percek VII–VIII. (2008)

Interjúk és tanúságtételek, melyek 2008-ban hangoztak el a Kossuth rádió *Evangélikus félórájának* a rádiómisszió által szerkesztett rovatában. Ára: CD: 1200 Ft/db, kazetta: 800 Ft/db.

A tartalomról: *Sokévi házasság* (Szeverényi János jegyzete); *Abortusz* (interjú *dr. Drenyovszky Irén* nyugalmazott gyermekorvossal); *Székelyi rászorulókon* (interjú *dr. Szkaliczki Tibor* informatikussal); *Jézus az óvodában* (interjú *Lassú Tamásné* vezető óvónővel); *Minden Krisztustól függ* (interjú a *Zsarnai* lelkész házaspárral); *Összeállítás a Szélrózsza találkozóról és az országos evangélikációról*; *A zuluk földjén* (interjú *Orbán Attilával*); *Jogászból teológus* (interjú *dr. László Virgillel*); *Nem a siker boldogít* (*Balczó András* tanúságtétele) és még sok értékes interjú.

Megrendelhető: Evangélikus Missziói Központ – Evangélikus Rádiómisszió, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.; honlap: <http://misszio.lutheran.hu>; tel.: 1/400-3047 (munkanapokon 8 és 13 óra között); e-mail: evmis@lutheran.hu.

Pontosítás. A nyugdíjas és özvegy papnék és papnők országos csendesnapjának időpontja április 18., szombat.

► A közszolgálati televízió ebben az évben is gazdag műsorkínálattal emlékezik meg a kereszténység legnagyobb ünnepéről. Misék, istentiszteletek közvetítése mellett az ünnepkör szelleméhez méltó programokkal ünnepel a nemzeti főadó.

Jézus szenvedésének napján 10 órakor református istentisztelet közvetíti a Magyar Televízió egyes csatornája a cigándi templomból. *Makatura József*, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kisváros lelképásztora igehirdetésében Ézsaiás prófétát idézi: „Ó bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen...”

Nagyszombat kora délutánján *Dessewffy Zsuzsa* és *Horváth Márk* alkotását láthatják a nézők *A Biblia, az élet könyve* címmel. A filmben *Gaál Endre*, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatója a Biblia vilá-

gáról, az Ó- és Újszövetségnek a hívó és kereső emberek számára küldött üzenetéről beszél (m2, 12.55). Ezután *Bach Máté-passiójának* nyitókórusát láthatják a nézők a Miskolci Szimfonikus Zenekar, valamint a Magyar Rádió Énekkara és Gyermekkorusa előadásában, *Ervin Ortner* vezényletével.

A népszerű zenemű után *Reviczky Katalin Szent Pál nyomain Máltán* című filmje a földközi-tengeri szigetre vezet el. Az apostol Krisztus előtt 60-ban hajótörés után került Máltára, ahol ő alapította meg a kereszténységet. A szigetország 2–4. századból származó katakombái hú tanúi a vallás elterjedésének.

A húsvétvasárnapra római katolikus

Húsvét misztériuma

Válogatás a Magyar Televízió ünnepi műsoraiból

szentmisét a szentendrei Péter–Pál-templomból 11 órakor közvetíti az MTV, a szentmisét bemutatja és

A fasori gimnázium épülete

szentbeszédet mond *Blanckenstein György* plébános. Ezt követően *XVI. Benedek* pápa húsvéti üzenetét és „urbi et orbi” áldását láthatják délben az érdeklődők. A nézők a helyszíni közvetítéseket mindkét csatornán figyelemmel kísérhetik.

Az m2 vasárnapi gazdag kínálatából négy, az ünnepkör szellemében készült műsorra hívjuk fel a figyelmet. *A Biblia növényei* sorozatban a *Húsvéti kert* epizód 10.10-kor jelentkezik, majd a Magyar Televíziót választó a nézők a *Voces Aequales* énekegyüttes nagyhírei és húsvéti liturgikus felvételeiből láthatnak válogatást. A lemezen is nagy sikert aratott műsor olyan, ritkán hallható komponisták műveivel ismerteti meg

a zenebarátokat, mint az olasz reneszánsz mester, *Cipriano de Rore* vagy a francia *Loyset Compère*, aki meggyökerezett hazájában az itáliai reneszánsz szellemét.

A kora délután sugárzott *Evangelikus magazin* az *Evangelikus ifjúsági műsor* követi, amelyben a Budapest-Fasori Evangelikus Gimnázium tanulói fogalmazzák meg az ünnephez fűződő gondolataikat (m2, 13.25), majd az *Apátságok és kolostorok* című holland filmsorozat a witteni premontrai apátság életébe enged bepillantást (m2, 14.25).

Húsvéthétfőn a baptista istentiszteletet az MTV Vácról közvetíti (m1, m2, 11.00). *Meláth Attila* lelképásztor igehirdetése igen aktuális: „Noha az apostolok különböző egyéniségek voltak, életkoruk is eltért, másképp szemlélték Jézus földi pályáját, mégis egy cél vezérelte őket, hogy kiderülhessen az igazság: Jézus Krisztus él!”

■ Cs. Z.

Istentiszteleti rend • 2009. április 12.

Húsvét ünnep. Liturgikus szín: fehér. Lekció: 1Kor 5,6–8; Ézs 26,14,19. Alapige: Jn 20,1–10. Énekek: 215., 216.

I., Bécsi kapu tér de. 5. (hajnali, úrv.) Balicza Iván, Bence Imre; de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; II., Húsvétölgyi út 193., Félé de. 10. (úrv.) dr. Harmati Béla; II., Modori u. 6. de. 3/4 11. (úrv.) Sztójánovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. (úrv.) Donáth László; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38. de. 5. (hajnali, úrv.) Solymár Péter Tamás; de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 5. (hajnali, úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (kantátás, úrv.) Gáncs Péter; de. 11. (gyermek-istentisztelet) Grendorf-Balogh Melinda; du. 6. Gerőfi Gyuláné; VII., Városligeti fasor 17. de. 9. (angol nyelvű, úrv.) Aradi György; de. 11. (úrv.) Aradi György; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. (úrv.) Szabó Bertalan; VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretszolgálat) de. 9. (úrv.) Benkőczy Péter; IX., Gát utcai katolikus templom de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 5. (hajnali, úrv.) Benkőczy Péter; de. fél 11. (úrv.) Benkőczy Péter; Kerepesi út 69. de. 8. (úrv.) Tamásy Tamás; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. 11. (gyermekistentisztelet) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Joób Máté; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. (úrv.) dr. Joób Máté; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Bence Imre; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 5. (hajnali, úrv.) Keczkó Pál; de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. (úrv.) Kendeh György; XIII., Frangepán u. 41. de. fél 9. (úrv.) Kendeh György; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; XIV. Gyarmat u. 14. de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamás; Pestújhely, XV., Templom tér de. 5. (hajnali, úrv.) Szabó B. András; de. 10. (úrv.) Szabó B. András; Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom) de. 10. (úrv.) Bátorovszky Gábor; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. (úrv.) gyermekek húsvétja) Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. (úrv.) Blatniczky János; Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24. de. 9. (úrv.) Blatniczky János; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. fél 6. (húsvétváró); de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; Budaörs, XXII., Játék u. 16. de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. (úrv.) Endreffy Géza.

Istentiszteleti rend • 2009. április 13.

Húsvét 2. napja. Liturgikus szín: fehér. Lekció: ApCsel 10,34–43; 1Sám 2,1–6. Alapige: Jn 11,17–32. Énekek: 221., 259.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Tóth Károly; II., Húsvétölgyi út 193., Félé de. 10. (úrv.) Herzog Csaba; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Zay Balázs; Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. Fülöp Attila; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38. de. 10. (úrv.); V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; du. 6. Smidéliusz Gábor; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Pelikán András; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Szabó Bertalan; IX., Gát utcai katolikus templom de. 11. (úrv.) Véghelyi Antal; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. fél 11. (úrv.) Smidéliusz András; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. Missura Tibor; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. Missura Tibor; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Tóth Károly; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Keczkó Szilvia; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. (úrv.) Tóth-Szöllős Mihály; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; XIV. Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamásné; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Kendeh K. Péter; Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom) de. 10. (úrv.) Bátorovszky Gábor; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. (úrv.) Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. (úrv.) Blatniczky János; Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24. de. 9. (úrv.) Blatniczky János; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. (úrv.) Győri Gábor; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. (úrv.) Győri Gábor; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; Budaörs, XXII., Játék u. 16. de. 10. (úrv.) Balogné Vincze Katalin; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; Budakeszi (református templom) de. fél 9. (úrv.) Lacknerné Puskás Sára; Solymár (református templom) de. 10. (úrv.) Fodor Viktor.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Sulyok Imre-émlékistentisztelet Kelenföldön

Hangversennyel egybekötött gyászistentiszteletet tartott a kelenföldi gyülekezet március 29-én Sulyok Imréről, a gyülekezet nemrég elhunyt kántorára emlékezve. A megemlékezésen szembesülhettünk az- zal, hogy a 20. század egyik jelentős komponistája, egyházzeneje és zenekutatója volt Sulyok Imre (1912–2008), aki szerzteágazó munkássága részeként ötvennégy éven keresztül vállalta az alázatot kívánó kántori szolgálatot.

A kelenföldi gyülekezet ének- és zenekara Sulyok művei mellett *Heinrich Schütz* két temetési motettáját szólaltatta meg *Bence Gábor* vezetésével (*képünkön*).

Az est vendége *Elekes Zsuzsa* orgonaművész volt, aki még a szerző életében több orgonaművét is lemeze játszott. A megemlékező

hangversenyen ezek közül két nagy- szabású orgonaművet adott elő, a *Partitát* és a *Te Deum fantáziát*.

A zsúfolásig megtelt templom-

ban *dr. Blázy Árpád*, a gyülekezet igazgató lelkésze liturgizált és tartott igehirdetést.

■ FORMANEK ISTVÁN felvétele

In memoriam Görög Zoltán

(1943–2009)

Görög Zoltán a Vas megyei Gércén született 1943. június 19-én, evangélikus szülők gyermekeként. Az általános iskolát szülőfalujában végezte, középiskolai tanulmányait pedig Sárvaron folytatta, 1962-ben érettségizett. Otthon az akkori szövetkezeti irodán dolgozott egy évig adminisztrátorként. Ez segítséget is jelentett számára későbbi teológiai tanulmányaihoz.

Kisgyermekkorra óta lelkészi pályára készült. Az indíttatást mélyen vallásos szüleitől, illetve *Szabó Sámuel* néhai gércei evangélikus lelkészétől kapta.

1963-ban jelentkezett az Evangelikus Teológiai Akadémiára, tanulmányait 1968. június 28-án fejezte be. *Ottlyk Ernő* püspök ordinálta őt július 1-jén a gércei evangélikus templomban. Rövid itteni szolgálat után decemberben Celldömölkre kapott megbízást, majd Rudabánya a szolgálati helye. A püspök 1969. szeptember 1-jétől Páparra helyezte segédlelkésznek *Halász Béla* esperes mellé. Görög Zoltán közben sikeres lelkészvizsgát tett. Halász Béla nyugdíjba vonulása után *Sikos Lajos* pápai esperes mellett szolgált 1973 októberéig.

Pápan 1971-ben házasságot kötött *dr. Jilek Zsuzsa* belgyógyász szakorossal. Felesége evangélikus, a pápai kórház belgyógyászati osztályán dolgozott mint osztályos orvos, majd főorvos. Házasságukat Isten egy leánygyermekkel áldotta meg, aki

elvégezte az Evangelikus Hittudományi Egyetem hittantanári szakát.

Görög Zoltán 1973. november 4-től mint megválasztott parókus lelkész kezdte meg munkáját a homokbödögei anyagyülekezetben. Szolgált a nagygyimóti, a tapolcafői leánygyeházközségben, valamint a hozzátartozó Adásztelvel, Nagytevel, Ugod szórványgyülekezeteiben. 1984-től Takácsin és Gecsén helyettes lelkészi megbízást kapott. Takácsiban az ő idejében újult meg a templom kívül és belül, a hálaadó istentiszteletet 1990. november 18-án tartották. A településen Görög Zoltán 1992-ig látta el feladatát.

Gondoskodott a tapolcafői templom felújításáról s az egykori gecsei lelkészakáról is. (Az elmúlt év decemberében együtt adtunk hálát a megújult gyülekezeti házért és az orgonáért a számára oly kedves, mindent jelentő homokbödögei gyülekezetben.) A gecsei és szerezsenyi evangélikusok hűséges lelkészeként is hirdette Isten igéjét, csakúgy, mint – több hónapon keresztül – Vanyolán, Csótton, Bakonytamásiban, Bakonyzentlászlon, Lovászpatonán, valamint Sikátor és Veszprémmarsány gyülekezeteiben.

Görög Zoltán tagja volt a soproni evangélikus líceum és a gyenesdiási Kapernaum szeretetotthon igazgatótanácsának. Az egyházmegye diakóniai előadójaként is szerepet vállalt. Egykoron az Evangelikus Teológi-

ai Akadémián működő egyháztörténeti szeminárium munkájában is részt vett, lelkészként pedig a Veszprémi Egyházmegyében hosszú időn keresztül ő látta el a gyűjteményi előadó feladatát.

Élete állomásainak áttekintése után előttünk mégis az evangélikus lelkész marad meg, a „tisztelendő úr”, aki örömhírt hirdetett templomainkban, vigaszt s reményt a szomorkodóknak. Velünk volt örömmel s bánatunkban. Arról a názáreti Jézusról tanúskodott, aki elhívta őt a lelkészi szolgálatra. Őt vártak vasárnapról vasárnapra a Pápa környéki gyülekezetek, a bakonyfaljai egyházközségek evangélikusai. Mint az egyházmegye lelkészi karának rangidős tagja a lelkészi munkaközösségi üléseken véleményével, hitvallásával sokakat készített gondolkodásra.

Az a történelmi kor, melyben evangélikus lelkészként szolgált, korántsem volt nehézségektől mentes. Görög Zoltán szembenézett ezekkel, Ura kísérte őt végig élete minden napján, s Ura adott bölcseséget, testvéri lelkületet szívébe.

Életének 65. évében, 2008 májusában a Veszprémi Egyházmegye elnöksége és közgyűlése Somlószlóson köszöntötte őt a szeretet, a tisztelet, a megbecsülés jegyében.

A pápai evangélikus templomból kísértük utolsó útjára, az alsóvárosi temetőbe március 28-án.

■ POLGÁRDI SÁNDOR

Tavaszi kirajzás

Amint az angol nyelvű *startup* elnevezés is mutatja, az internetes üzlet elsősorban az internet szülőházában, az Egyesült Államokban virágzik. Bár hazánkban megfelelő szak tudású fejlesztők vannak, az amerikai piac már csak a lélekszám miatt is legalább harmincszor akkoránál számíthat. És ha a háromszázmillió jenkini kívül még a régi angol gyarmatbirodalom országait is hozzávesszük, szinte logikátlanul is tűnik, hogy valaki a kis tízmilliós magyar piacot célozza meg. Az utóbbi idők két legelismertebb internetes vállalkozása angol nyelven, globális piacra készült.

A *Joobili* (<http://joobili.com/>) olyan, közelmúltban létrehozott startup, amelyik sem a Web2.0 Symposium, sem a Startup-konferencia előadói között nem volt megtalálható; a hazai eseményekkel egy időben viszont bemutatkozott a varsói Seedcamp találkozón, és meg is nyerte a netes vállalkozások versenyét. Az oldal kiváló felhasználói felületet ad az egyszerű és ötletes alapfunkció alá: a Joobili úti cél-választó oldal, azonban a konkurensoktól eltérően nem az óhajtott helyszín felől közelít, hanem az időponttól. Ha van egy szabad hétvégénk, csak a dátumát kell megadni, és az oldal máris ajánlja a lehetséges célpontokat, aktuális programjaikkal együtt.

Az ötlet annyira nagyszerűnek tűnik, hogy az *Esther Dyson* karolta fel, aki a világ legnagyobb képmegosztójának (*Flickr*) és a legnagyobb on-line közösségi könyvjelző-szolgáltatásának (*del.icio.us*) is jelen volt korai befektetőként.

A másik, elsősorban nemzetközi piacra szánt magyar startup a *Prezi* (<http://prezi.com/>). Ez az oldal a hagyományos lapozgatós prezentációk rendkívül látványos alternatíváját jelenti. Hozzászokhattunk, hogy a PowerPointban vagy az OpenOffice.org Impressben slide-okat, vagyis a régi vetíthető fóliák digitális leképeződését hozhatjuk létre, és a vetített képes előadás a leggyakrabban nem is áll másból, mint ezeknek a fóliáknak a végiglapozásából. Bár a legtöbb esetben az egyes lapok váltását valamilyen animációval igyekeznek dinamikusá tenni, valójában

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

ezekkel az eszközökkel nem lehet kitörni a hagyományos prezentációk világából.

Mintaprezentáció nézete a Prezivel – a bemutató során minden egyes kis kép teljes képernyős méretben is megjelenik

A Prezi ezekkel ellentétben mindössze egyetlen egy lapot használ, viszont ezen belül tetszőlegesen lehet nagyítani és mozogni. A megjelenítés előre beállított útvonalon halad, közben persze a lap tetszőlegesen el is fordulhat, így az egyik „képkocka” lehet mindössze egy másiknak a szélére írt megjegyzés teljes képernyős nagyítása. Nemcsak szövegeket és képeket lehet beszúrni, hanem különböző médiafájlokat is, szintén igen ötletes módon: a videó mindaddig áll, amíg az előadás során a fókusz rá nem kerül, ekkor automatikusan elindul, továbbhaladva, távolabbi nézetbe váltva pedig továbbra is állóképet mutat.

A Prezi szintén dollárban kapott tőkeinjekciót, a vállalkozás üzleti modellje pedig lehetővé teszi, hogy ez gyorsan felfaljon is, ugyanakkor ingyenesen is használható lesz bizo-

nyos korlátozások mellett, így valószínűleg igen hamar találkozhatunk az ebben készült prezentációkkal. A Startup-konferencián a fejlesztő-cég képviselőjén kívül már egy másik előadó is ezzel mutatta be saját vállalkozását.

A magyar fejlesztések közül még a *Veledutaztam.hu* (<http://veledutaztam.hu/>) készül nemzetközi piacra törni. A budapesti tömegközlekedé-

si szokásokra épülő közösségi oldal elsősorban a német nyelvterület irányába indul, így osztrák és németországi nagyvárosok lesznek hasonló ismerkedős oldal célpontjai.

A Blogger csapata a Magyarországon már értékesített *VideoBomb* nevű videomegosztó szolgáltatását viszi Csehországba (<http://videobomb.cz/>) és Lengyelországba (<http://videobomb.pl/>). Az előbbi célország anyagilag vonzóbb hazánknál, utóbbit pedig négyezer akkora lélekszáma teszi kedvező befektetési tereppé.

Ha egy ötlet tényleg egyedi, akkor könnyen megnyílnak előtte a külföldi piacok is. Remélhetőleg Magyarország nemcsak az egy főre eső Nobel-díjasok nagy számáról lesz híres, hanem az itt gyökerezett internetes vállalkozások miatt is. Márpedig nekik szurkolni kell.

■ NAGY BENCE

Föltámadás

Húsvét. Föltámadás napja. Tavasz szép ünnepe: Isten ujjának érintésétől káprázatos világ tárul szemünk elé. Ragyogó barkás ágak, tüzes bokrok, apró aranyfényként csillogó lágasok, illatozó violák és ibolyák.

Tiszta délelőttben megyek, boldog emberek között. Valahol zene csendül, ének hallatszik. Testvéri tekinteteket látok, s a kitáruló fényben az élet határtalanságát érzem. Amíg váraozom, Adyra gondolok, az ő versorai jutnak eszembe: „Ódukat és kriptákat pattant / S bús árkokig leér a szava: / Ilyen a Húsvét szent tavasza / S ilyen marad. (...) Krisztus támad és eszmél... / Vane gyönyörűbb ennél?” (A szép Húsvét)

Mi is igazából húsvét? Nehéz szavakkal megfogalmazni. Újjászületni akaró és Istent kereső szívünk is sejtí csupán. A béke csendjét, hol teljes fényben kibomlik Isten dicsősége, megvilágosodik Jézus föltámadásának minden részlete.

Hogy kinek jut húsvét tavaszillatú melegéből, senki nem tudja. De bárki részesülhet ebben a kegyelemben. A legszebb és meglepőbb az, amikor Jézussal, a megújuló természettel együtt támadunk föl mi is. A másik: legtöbbször azok részesülnek húsvét

ajándékából, akik legkevésbé várják, akik talán nem is érdemlik meg. De éppen ez a csodálatos, az új fölismerés, hogy Isten végtelen szeretete tettenérhetetlen és kifürkészhetetlen. Látjuk, érezzük, de meg nem értjük. Megbizonyosodunk róla, mégis fölülmúlja képzeletünket.

Sokszor megkérdeztek már tőlem: hiszek-e Jézus föltámadásában? Igen. Isteni csendessége miatt, ahogy észrevétlenül megvirrad, fölragyog a nap, a csírák szétfeszítik a köveket, minden megfogant megszületni akar a bensőséges szépségben.

Jézus, aki oly emberi volt a kereszttől pillanatokban, az alvó tanítványok között, akihez ma és most oly boldogan sietünk, hogy békességet és megnyugvást találjunk.

Eljöttünk mind, lehajtott fejjel. Legszebb ruhánkat vettük föl. Hunyt szemmel inádkozunk, hogy meglássuk. Találkozunk vele. Megérinthesük. Mindegy, ki milyennek látja, érti-e szelid szavait. Tudjuk: ő az igazság és az élet.

Föltámadott! Föltámadott! – zúgják a harangok, s madárrajok köröznek felettünk a zengő tavaszban.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

SZERETET VENDÉGSÉGRE

Túrós-sajtos rudacskák

Hozzávalók: 25 dkg túró, 25 dkg liszt, 25 dkg Rama margarin, negyed kanál só, egy tojás a megkenéshez, reszelt sajt.

Elkészítés: A hozzávalókat összegyűrjük, majd az elkészített tésztát egy éjszakára a hűtőbe tesszük. Másnap ujjnyi vastagra kinyújtjuk, és rudacskákra szeleteljük. A tepsibe helyezve tojással megkenjük, és reszelt sajttal megszórjuk. 160 Celsius-fokra előmelegített sütőben húsz perc alatt készre sütjük.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

HIRDETÉS

Közgyűlési közlemény

Az Északi Egyházkerület tavaszi közgyűlése április 17-én 14 órai kezdettel ülést tart a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházkerület templomában (1123 Budapest, Kék Golyó u. 17.). Erre az alkalomra az Északi Egyházkerület közgyűlésének tagjait, valamint minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk.

Erős vár a mi Istenünk!

Dr. Fabiny Tamás püspök, Benczúr László egyházkerületi felügyelő

HIRDETÉS

Meghívó közgyűlésre

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület közgyűlésének szervezeti és tanácskozási joggal rendelkező tagjait a Nagykanizsán április 18-án, szombaton 9.30-kor kezdődő gyűlésre a 2005. évi IV. tv. 84. § (1) bekezdése alapján tisztelettel és szeretettel összehívjuk. Helyszín a nagykanizsai egyházkerületi gyülekezeti terme (Nagykanizsa, Csengery út 37.). A közgyűlés nyilvános, melyre minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk.

Erős vár a mi Istenünk!

Ittész János püspök, Szabó György egyházkerületi felügyelő

A hónap könyve akció – április

Asztali beszélgetések 1.

Vásárolja meg a hónap könyvét kedvezményesen! Az evangélikus könyvesboltban történő vásárlás vagy közvetlenül a Luther Kiadótól való megrendelés esetén az adott hónapban 30%-os kedvezményben részesül. Eredeti ára: 1750 forint.

<http://bolt.lutheran.hu/>
E-mail: kiado@lutheran.hu
Fax: 1/486-1229
1085 Budapest, Üllői út 24.

Petőfinek „malaca” volt

„A rendőrség elfogta és társaival együtt előzetes letartóztatásba helyezte P. Sándort és társait, akik felforgató, szélsőséges, populista jelszavakkal és versekkel zavarták meg a lakosság nyugalmát, illegális, előre be nem jelentett tüntetéssel provokálva a közrendet” – valahogy így kommentálták volna a médiában, ha Petőfiéknek nincs malacuk, ha nem százhatvanegy évvel korábban próbálkoznak forradalommal...

Petőfi vajon gyurcsányolna? Elszavalná az *Akasszátok föl a királyokat!* című versét, átkozva a politikusokat, majd lecsukná az ártatlan tömegek bujtogatásáért. A Tizek Társasága apró párt lenne, a Jobbiktól enyhén jobbra, a közvélemény-kutatók pedig nem tudnák mérni a népszerűségét.

Feltűnt már valakinek, hogy a *Nemzeti dal* illegális fegyvertartásra és -használatra buzdít? „Ide veled, régi kardunk!”, ugyebár. Ráadásul az egész bagázs nacionalista, túlzóan magyarkodó. Lehet-e ennél nagyobb bünt elkövetni manapság?

De Petőfi megint csak mázlista: már jó ideje halott, a tetejébe pedig még nagy költőnk is. Nem is csoda, hogy mindenki szeretné a saját pártkatonájának beállítani, elhítni, hogy Petőfi és a többi márciusi ifjú rá szavazna. Így volt ezzel már *Horthy* is, így voltak ezzel a kommunista ifjak is, és így van ma is. Nem torzítás ez, dehogyan! Pusztán hagyomány.

Ellenzékként tüntetni azonban manapság már igazán gyalázatos. Szép dolog a szólásszabadság, de mindent csak mértékkel! Az, hogy még a tizenkét pontot is lengeti valaki, mindennek a teteje! Unió Erdéllje? Isten ments! Akkor jön a huszonhárommillió román, és kilopja azt a kevés pénzt is a zsebünkől, ami még megmaradt (copyright 2004. december 5., MSZP-kampány). Felelős kormányt követelni Budapesten pedig megint csak nem illő, hisz jogellenes. A miniszterelnök jól mondta: „Kiugrottak volna a bőrükből a márciusi ifjak, ha mindezt tudták volna.”

■ PUCHARD BALÁZS

MESTERMŰ A DIGITÁLIS ORGONÁK KÖZÖTT

JOHANNUS

Mesterségünk „titkai”:

- csak a valódi sípok hangjához mérhető hangminőség
 - egyedülálló megbízhatóság
 - intonálhatóság a helyszín akusztikájára és a felhasználó ízlése szerint
 - páratlan típusválaszték
 - templomi kiépítettségű hangszárgázás a legkisebb modelleknél is
 - ellenőrizhető, felkereshető hazai referenciák
 - egyedi szolgáltatások, ingyenes akusztikai felmérés
 - 5 éves garancia
 - kedvező árak és fizetési feltételek
- Érdeklődésüket a holland Johannus Orgonagyár magyarországi képviselőjén várjuk: SPEED-EX Kft.
1024 Budapest, Margit krt. 41.
Tel./fax: 1/315-1787 vagy 1/316-7089.
E-mail: speedex@t-online.hu
Honlap: www.johannus.hu

HÍREK, HIRDETÉSEK

A rákosszentmihály-sashalmi evangélikus gyülekezetben (1161 Budapest, Hősök tere 10–11.) minden hónap második keddjén Taizé-ima és énekegyüttlét. A legközelebbi alkalom április 14-én 19 órakor lesz. Előtte 18.30-kor agapé (esti uzsonna). Információ: <http://gyertyafeny.lutheran.hu/>.

Az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) „Serkenj fel, aki aluszol!” – A magyar evangélikus ébredés kiemelkedő egyéniségei a 20. században című sorozatának keretében a következő havi alkalom április 16-án 17 órakor lesz a józsefvárosi evangélikus gyülekezet templomában (1085 Budapest, Üllői út 24.). Az alkalmon Győri János testvérünk életét és szolgálatát ismerhetjük meg közelebbről. Előadó: Széll Bulcsi. Szeretettel hívjuk és várjuk minden testvérünket!

A Bethánia CE Szövetség április 18-án, szombaton 10 órai kezdettel tartja tavaszi országos csendesnapját és évi rendes közgyűlését a Józsefvárosi Református Egyházközség templomában (Budapest VIII., Salétrom u. 5.). Szeretettel hívunk minden érdeklődőt.

Orgonahangverseny lesz április 19-én, vasárnap 18 órakor a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII., Kék Golyó utca 17.). Vendégünk Enyedi Pál orgonaművész, a budapest-zuglói Páduai Szent Antal-templom orgonistája, a Zeneakadémia Egyházzene Tanszékének vezetője. A műsor gerincét két kevésbé ismert 18. századi zeneszerző, a délnémet *Isfridus Kayser* és az angol *John Stanley* művei alkotják. A hangverseny keretében *Girolamo Frescobaldi* két toccatája csendül fel. Szeretettel várjuk a különleges művek iránt érdeklődőket!

GYÁSZJELENTÉS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy *Schelken Pálma* március 31-én kilencvenöt éves korában elhunyt. Végakarata szerint temetése szűk családi körben lesz.

A gyászoló család

APRÓHIRDETÉS

Komolyzenész, német–magyar család vagyunk. Gyermezszerető, németül tudó, jókedvű, házias, húsz-huszonöt éves au-pair lányt keresünk Nürnbergbe tizenegy éves fiunk mellé, 2009 októbertől 2010. július végéig. Érdeklődni, bemutatkozni az amancj@aol.com címen lehet.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Mit keresitek a holtak között az élő? Nincs itt, hanem feltámadt. Lk 24,5b–6a (5Móz 4,39; Mk 16,1–8; 1Kor 15,1–11; Lk 24,1–12) Nem könnyű ez a hajnali indulás! Az asszonyok holtat keresni indultak el, a sírkert csendje nehezedett a lelkükre. S a keresésük célt tévesztett. Üres a sír! Nincs ott Jézus. Él! Feltámadt! Nyugtalan kereséseink közepette nincsenek-e ilyen céltévesztéseink? A holtak között keresünk, a múlt emlékeit ápolgatjuk, vesztett reménységgel csak a halálig látunk. Miért? A feltámadott Krisztus életreménye előrelendíthet. Az Élőt keressük s a vele együtt kapott életet! Így új utak és új távlatok nyílnak előttünk!

Hétfő

A mi Urunk Jézus Krisztus meghalt értünk, hogy akár ébren vagyunk, akár alszunk, vele együtt éljünk. 1Thess 5,10 (Zsolt 27,13; Mk 16,9–20; 1Kor 15,12–20; Lk 24,13–35) A kereszt biztonságunk forrása. Embermagányunk oldódik fel azáltal, hogy Jézus meghalt a kereszten. Elszigeteltségünk szűnt meg azáltal, hogy a templom kárpítja kettéhasadt. Krisztus halála nélkül a reménytelenség és a magány, az elszigeteltség és a félelem az ember osztályrésze. De a kereszt is azt hirdeti: Velünk van az Isten! Ha ébren vagyunk vagy alszunk, velünk van. Életünkben és halálunkban is velünk van. A szívünk bizodalmaival feleljünk erre az ajándéokra!

Kedd

Meg is váltja Izráelt minden bűnéből. Zsolt 130,8 (Kol 1,13–14; 1Kor 15,20–28; Lk 24,36–49) Ez a bizonyosság legyen a szívünkben. Nekünk ilyen Istenünk van, aki meg tud váltani, és meg is váltja népét! Még ha ezernyi láncsal béklyóz is bennünket az ömberünk, Isten meg tud váltani, és meg is vált. Ha bűn bilincsei tartanak is fogva és menthetetlennek érezzük a helyzetünket, akkor is meg tud tartani. Ha a gonoszság rabszolgaságában vergődünk, akkor is ki tud szabadítani. Igazi szabadságot tud adni. Tekintsünk bátran így reá, aki Jézusban valóban szabadítást hozott!

Szerda

Péter ezt mondta: „Nem személyválogató az Isten, hanem minden nép között kedves előtte, aki féli őt, és igazságot cselekszik.” ApCsel 10,34–35 (5Móz 7,6; 1Kor 15,35–49; Lk 24,50–53) A másik ember más, mint én, és olykor irritál ez a másság. S ahogy Péter egy pogány százados otthonában megtapasztalta az Isten korlátok nélküli elfogadó szeretetét, úgy döbbenhetünk rá mi is arra, hogy amit mi elválasztó falként építünk, azt Isten le akarja bontani. A benne való hitben Isten szeretete lebontja a falakat, s a kegyelemre szomjazók mind kedvesek előtte. Senkitől sem tagadja meg a Lelkét!

Csütörtök

Jézus így szólt a házasságtörő asszonyhoz: „Hol vannak a vádlóid? Senki nem ítélte el téged?” Ő így felelt: „Senki, Uram.” Jézus pedig ezt mondta neki: „Én sem ítéllek el téged, menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz!” Jn 8,10–11 (1Móz 3,9–10; 1Kor 15,50–57; Kol 1,1–8) Amikor összetörtén és halálra várva nyögünk a bűneink terhe miatt, és az ítélkező tekintetek villámainál félünk, meghallhatjuk Jézus szavát. Nem ítéllek el, indulj el! Más úton, mint eddig, új lelkülettel, új szívvel. Vajon nem élhetjük-e meg Jézus irgalmát nap mint nap? S nem kötelez-e ez bennünket életújulásra? Ez a kegyelem lehet az erőforrás ahhoz, hogy jobba legyünk, hogy jobban bízzunk benne, és jobbat tegyünk, mert a kegyelem jobba formáló erő!

Péntek

Gondom van rá, hogy ígéretet beteljesítem. Jer 1,12 (Mt 24,35; 1Kor 5,6b–8; Kol 1,9–14) Ez az Isten gondossága. Nem beszél a levegőbe, minden ígéretét beteljesíti, minden szavának van súlya, és egy sem hullik falra hányt borsóként a földre. Ezért jó az Isten ígéreteire építeni és az ő igéjére figyelni. Ha azt mondja: szeretlek, akkor szeret. Ha azt mondja: hű maradok, akkor hű marad hozzánk. Ha azt mondja: megbocsátok, akkor valóban tiszta lappal indulhatunk tovább.

Szombat

Amikor pedig a százados és akik vele őrizték Jézust, látták a földrengést és a történeteket, nagyon megrémültek, és így szóltak: „Bizony, Isten Fia volt ez!” Mt 27,54 (Ézs 52,15; 2Tim 2,8–13; Kol 1,15–20) Sok kivégzést megértek már ezek a marcona katonák, de ilyet még nem tapasztaltak. A természet együtt vajúdik a haláltusát vívóval, a föld megreng, amikor a szív utolsó dobban. S ha valaki a gonoszoknak járó bitón függ, és a halálába beleremeg a mindenség, akkor ott ártatlan és szent szenvedés, engesztelő halál, gyümölcstermő halál van jelen. Erre csak az képes, aki az ember voltában is az istenfűség vonásait hordta magán, Jézus. Hitvallással lesz a szemtanú szava, meggyőződés árad belőle. A mi szavunk is így legyen Krisztusra mutató és Krisztusról valló szó!

■ BENCE IMRE

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 12-étől április 19-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
 <p>21.00 / m2 <i>Leány gyöngy fülbevalóval</i> (angol–luxemburgi életrajzi dráma, 2003) (95') A tizenhét éves Griet édesapja megvakul egy kemence felrobbanásakor, ezért a lány kénytelen elmenni dolgozni, hogy eltartsa családját. Cseléd lesz <i>Johannes Vermeer</i> családjánál, és lassan felkelti a festőművész érdeklődését. A mester észreveszi Griet ösztönös tehetségét, és fokozatosan beavatja őt művészetének titokzatos világába...</p>	<p>10.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Christopher Herrick Bach-műveket játszik a luzerni jezsuita templom orgonáján. 11.00 / m1 <i>Baptista istentisztelet</i> Igét hirdet Meláth Attila lelképásztor. 11.05 / Kossuth rádió <i>Vendég a háznál – különkiadás</i> Hozott Isten! 12.50 / m2 <i>„Hangos húsvét napján...”</i> (dokumentumfilm) (52') 30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangélikus egyház féléórása 21.55 / Duna Tv <i>Elvárásolt április</i> (angol filmdráma, 1992) (89')</p>	<p>9.00 / m2 <i>Századfordító magyarok</i> Márai Sándor (1900–1989) 9.00 / PAX <i>Családi asztal.</i> A Zákeus Médiacentrum műsora 14.35 / Kossuth rádió <i>Tér-idő</i> Kazinczy Ferenc és kora 14.50 / Duna Tv <i>Hotzenplotz, a rabló</i> (német családi vígjáték, 2006) (91') 20.00 / Bartók rádió <i>Kapcsoljuk Londont, a Westminster Abbey-t</i> Händel: Messias (oratórium) 21.10 / Duna Tv <i>Valahol Magyarországon</i> (magyar filmdráma, 1987) (94') 23.40 / m1 <i>Az utókor ítélete</i> Varnus Xavér műsora</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház féléórása 18.00 / Bartók rádió <i>A zenéről</i> Haydn és a klavikord 19.40 / Kossuth rádió <i>Nálatok laknak-e állatok?</i> A Kaláka együttes muzsikál 20.00 / PAX <i>Mit ér az ember, ha...?</i> (portréfilm) (35') Levente Péter művész 21.00 / Duna Tv <i>A mama vendégei</i> (iráni vígjáték, 2004) (105') 23.10 / m2 <i>Megyünk a semmibe</i> (magyar dokumentumfilm, 2007) (25') 23.35 / m1 <i>Nina otthona</i> (francia film, 2005) (106')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>12.05 / Bartók rádió <i>Bravissimo!</i> Ez történt a mai napon a világ hangversenytermeiben 13.00 / PAX <i>Chicken Fly.</i> Ifi cafe – kávéház a város szélén, a Zákeus Médiacentrum műsora 15.06 / Hír Tv <i>Engem a szél idesodort és letett</i> (magyar dokumentumfilm, 2008) (25') 16.25 / Duna Tv <i>Emigránsok</i> (magyar ismeretterjesztő film, 2008) (48') 19.05 / m2 <i>Múzeumtúra</i> (francia dokumentumfilmsorozat, 2006) (26') A Saint Denis-katedrális 21.05 / Duna Tv <i>Edmond Batignole</i> (francia filmdráma, 2002) (100')</p>	<p>13.21. / Bartók rádió <i>XXII. debreceni Bartók Béla nemzetközi kórusverseny</i> A Fülöp-szigeteki Egyetem éneklő követeinek hangversenye 14.00 / Bartók rádió <i>A hét zeneszerzője: Georg Friedrich Händel</i> A szent dráma mestere 14.05 / Kossuth rádió <i>Arcvonások.</i> Csillag Péter idegenvezető-hitoktató 17.50 / m2 <i>Zsinagógát vegyenek!</i> (magyar dokumentumfilm, 2006) (47') 21.00 / Duna Tv <i>Hilarion Alfejev püspök: Máté-passió</i> (magyar koncertfilm) (90') 22.50 / m1 <i>Beugró</i> (szituációs szórakoztató játék) (50')</p>	<p>11.31 / Bartók rádió <i>A koppányi aga testamentuma.</i> Jelenetek Fekete István regényéből 12.05 / Bartók rádió <i>A Medelsohn Kamarazenekar játszik</i> 12.05 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> (26') Prága 17.00 / m1 <i>Radnóti 100 éve</i> (50') 18.04 / Kossuth rádió <i>Rendszerváltatók – húsz év után</i> Elek István beszélgetőtársa Duray Miklós 20.04 / Kossuth rádió <i>M. Lajos, 42 éves</i> Emlékezések a gulágról 1. rész 22.50 / m1 <i>Nincs kegyelem</i> (magyar film, 2006) (70')</p>	<p>10.20 / m1 <i>Református magazin</i> 10.45 / m1 <i>Evangélikus ifjúsági műsor</i> 11.00 / Bartók rádió <i>Közvetítés a hallei Marktkirchből</i> A Hallei Állami Zenekar Händel Fesztiválzenekarának és az English Consort egyesített zenekarának hangversenye 11.30 / m1 <i>A Biblia Rembrandt festészetében</i> (26') 12.05 / Duna Tv <i>Élő egyház</i> (vallási híradó) (26') 13.04 / Kossuth rádió <i>Népzene határok nélkül</i> 20.00 / Bartók rádió <i>A Dán Rádió Szimfonikus Zenekarának hangversenye</i> Orgonán közreműködik Ton Koopman</p>

JÖVŐ HETI SZÁMUNKBAN:

A kezdet kérdései közelről
– Beszélgetés teológiánknak az evolúció témaköréből habilitált tanárával

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Rovatvezetők: Ecsedi Zsuzsa – ÉnekKincsTár (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Vég helyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu). Nyomdai előállítás: Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert nyomdaigazgató.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302. Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

